

Moderní technologie a sociální sítě v životě vysokoškolských studentů

Sabina Loučková

Bakalářská práce
2019



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Sabina Loučková**

Osobní číslo: **H16536**

Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**

Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Moderní technologie a sociální sítě v životě vysokoškolských studentů**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.

Vymezení pojmů a teoretických východisek z oblasti komunikace v online prostředí, závislosti na internetu a kyberšikany.

Příprava metodiky výzkumné části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.

Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníkového šetření.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat a jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.

SAK, Petr a Jiří MAREŠ. Člověk a vzdělání v informační společnosti. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-230-0.

KULHÁNKOVÁ, Hana a Jakub ČAMEK. Fenomén facebook. Kladno: BigOak, 2010. ISBN 978-80-904764-0-0.

SPITZER, Manfred. Kybernemoc!: jak nám digitalizovaný život ničí zdraví. 1. vyd. Brno: Host - vydavatelství, s.r.o., 2016. ISBN 978-80-7491-792-9.

ŠEVČÍKOVÁ, Anna. Děti a dospívající online: vybraná rizika používání internetu. Praha: Grada, 2014. Psyché (Grada). ISBN 978-80-210-7527-6.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Eva Šalenová

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

27. listopadu 2018

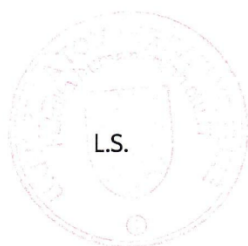
Termín odevzdání bakalářské práce:

26. dubna 2019

Ve Zlíně dne 27. listopadu 2018



doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka



Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 19.04.2019



1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) *Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

2) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).*

3) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.*

3). *Odírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybnějšího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k vyšší výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Tato práce se zabývá vztahem studentů vysokých škol k používání moderních technologií a vlivem těchto technologií na tyto studenty. Práce jako taková se dělí na dvě části, teoretickou a praktickou. V teoretické části práce jsou vymezeny základní teoretické poznatky vztahující se k moderním technologiím, i studentům samotným. Praktická část obsahuje vyhodnocení anonymního dotazníkového šetření, které bylo mezi studenty provedeno a zjišťuje jejich vztah k moderním technologiím a sociálním sítím.

Klíčová slova:

Moderní technologie, sociální sítě, student, vysoká škola, netolismus, sociální pedagogika, internet

ABSTRACT

This thesis focuses on the relationship of university students towards the usage of modern technologies and the influence of these technologies on students. The thesis itself is divided into two parts, theoretical and practical. In the theoretical part, basic theoretical findings concerning modern technologies, as well as students themselves, are laid out. The practical part contains an evaluation of an anonymous questionnaire, which has been carried out among students and that ascertains their relationship with modern technologies and social networks.

Keywords:

Modern technologies, social networks, student, university, netolism, social pedagogy, internet

Tímto bych ráda poděkovala mé vedoucí práce paní Mgr. Evě Šalenové za odborné vedení, trpělivost, vlídný přístup, cenné rady a pomoc při zpracovávání bakalářské práce.

Dále bych chtěla poděkovat mému příteli a rodině za jejich podporu, ochotu, trpělivost a pomoc nejen při zpracovávání mé bakalářské práce, ale také po celou dobu studia. Zároveň tímto děkuji respondentům za jejich ochotu a čas strávený při vyplňování dotazníku.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE.....	11
1.1 DOSPĚLOST Z HLEDISKA VÝVOJOVÉ PSYCHOLOGIE	11
1.2 ČASNÁ/MLADÁ DOSPĚLOST	12
2 MODERNÍ TECHNOLOGIE.....	15
2.1 ZÁVISLOST NA TECHNOLOGIÍCH – NETOLISMUS	17
2.2 KOMUNIKACE.....	18
3 INTERNET	19
3.1 ZÁVISLOST NA INTERNETU	21
3.1.1 Prevence a léčba závislosti a nadměrného používání internetu	23
3.2 LHANÍ PROSTŘEDNICTVÍM INTERNETU	23
3.3 DIGITÁLNÍ STOPA	24
4 VIRTUÁLNÍ REALITA.....	27
4.1 VIRTUÁLNÍ KOMUNITA	28
4.2 KYBERPROSTOR	28
4.3 KYBERKULTURA	29
5 SOCIÁLNÍ SÍŤ	30
5.1 SOCIÁLNÍ SÍŤ FACEBOOK.....	32
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
6 VÝZKUMNÝ PROBLÉM.....	35
6.1 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	35
6.2 VÝZKUMNÉ CÍLE	35
6.3 METODY SBĚRU DAT	36
6.4 VÝZKUMNÝ SOUBOR	36
7 ANALÝZA VÝZKUMU	38
8 SHRNUÍ VÝSLEDKŮ.....	56
8.1 DOPORUČENÍ PRO PRAXI.....	60
ZÁVĚR	62
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	65
SEZNAM GRAFŮ	66
SEZNAM TABULEK.....	67
SEZNAM PŘÍLOH.....	68

ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá vztahem studentů vysokých škol k moderním technologiím a sociálním sítím. Toto téma je zajímavé především s ohledem na časté diskuze o závislosti mladých lidí na těchto technologických vymoženostech, kdy diskuze se vedou jak v negativním, tak pozitivním smyslu pohledu na situaci.

Práce se dělí na teoretickou a praktickou část. Tyto části se dělí na jednotlivé kapitoly, které se dále dělí na podkapitoly. V první kapitole teoretické práce je vymezena vývojová psychologie, především pak mladá dospělost, s ohledem na zaměření práce na mladé lidi, konkrétněji vysokoškoláky. Druhá kapitola se věnuje moderním technologiím, tedy těm, které se rozvíjí v posledních letech a zajišťují lidem spojení s okolním světem, jako například mobilní telefon či počítač. V jedné z podkapitol této práce, je vymezena i závislost – netolismus, která se často ve spojení s moderními technologiemi skloňuje. Tématem třetí kapitoly je internet a jeho teoretické východiska. Ten je společným pojítkem jak pro moderní technologie, tak pro sociální sítě, které díky němu v podstatě mohou fungovat.

Následující kapitola, v pořadí čtvrtá, se věnuje virtuální realitě. Ta odráží jak fungování moderních technologií, tak sociálních sítí, kdy vytváří prostředí, ve kterém uživatelé v podstatě žijí a tvoří. Virtuální realita je jakousi alternativou pro realitu skutečnou a bez ní nelze moderní technologie a sociální sítě naplno využívat. Poslední kapitola teoretické části práce, se věnuje sociálním sítím jako takovým. Ty jsou pro mnohé lidi každodenním společníkem a do jisté míry tedy mohou ovlivňovat jejich život, což platí jak v obecném měřítku, tak i v případě vysokoškolských studentů.

Praktická část práce rozebírá výzkum, prováděný dotazníkovým šetřením, jehož tématem je vztah vysokoškolských studentů k sociálním sítím a moderním technologiím. Rozbor je proveden pomocí analýzy a následné interpretace dat takto získaných. Interpretace je prováděna v souladu s cíli výzkumu, které jsou v této části práce taktéž vymezeny.

Teoretická i praktická část práce je shrnuta v závěrečné části práce, kterou tvoří závěr.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE

Na samotný úvod práce je potřebné si uvést, co samotná vývojová psychologie vlastně znamená.

Vývojovou psychologii můžeme charakterizovat jako individuální proces, konkrétněji vývoj veškerých proměn jedince, v jednotlivých oblastech lidské psychiky a porozumění. Vývoj člověka je ovlivňován jak dědičností, kdy jsou dány predispozice jedince, tak podněty vnějšího prostředí, kdy nejdůležitějšími jsou sociokulturní vlivy, které na sebe vzájemně působí (Vágnerová, 2000, s. 16-30). Předmětem vývojové psychologie je tedy psychický vývoj jedince, který se dá charakterizovat jako postup tělesných a psychických změn člověka (Šimíčková Čížková a kol., 2005, s. 7).

Stručněji řečeno, vývojová psychologie se zabývá psychickým vývojem lidského jedince od jeho narození až po samotnou smrt. Uskutečňuje se prostřednictvím zrání a učení.

Pro lepší porozumění vývojové psychologie si vymezíme tři oblasti:

1. **Biosociální vývoj** – se zabývá tělesným vývojem jedince a veškeré s ním spojené vývojové proměny.
2. **Kognitivní vývoj** – zahrnuje psychický vývoj jedince, myšlenkový proces, veškeré rozhodování a učení. Tyto aspekty se spolupodílejí na lidském poznávání. Na psychický vývoj každého člověka působí řada faktorů.
3. **Psychosociální vývoj** – řadíme sem osobnost člověka, mezilidské vztahy, resp. sociální postavení ve společnosti. Na jedince nejvíce působí především rodina, vrstevníci a také různé sociální skupiny (Vágnerová, 2000, s. 16).

Tyto oblasti na sebe vzájemně působí a také se vzájemně ovlivňují.

1.1 Dospělost z hlediska vývojové psychologie

Dospělost bychom mohli charakterizovat jako období nejvyšší zralosti lidského jedince. Člověk se stává samostatným, začíná zakládat vlastní rodinu a domov a je psychicky vyvráždějším (Šimíčková Čížková a kol., 2005, s. 118).

Empirické studie, které se v souvislosti s vývojem osobnosti člověk proběhly, se spíše zabývají psychologií dětství a dospíváním, než vývojem dospělého člověka a jeho stářím. Tudíž počet studií o dospělosti a stáří je značně omezený (Langmeier a Krejčířová, 2006, s. 166).

To si lze vysvětlit především zajímavostí tématu dospívání a obecně jeho snadnějším zkoumáním, kdy se nabízí více možností, jak výzkum směřovat. To je spojeno s faktem, že spousta vědeckých výzkumů má za cíl objasnit způsob, jakým člověk dospívá, co vše má na tento děj vliv. Změna psychických funkcí je u každého jedince individuální a je podmíněna biologickými, psychologickými a také sociálními činiteli. U některého jedince jsou funkce zachovány kratší dobu, kdy pokles funkcí je poměrně rychlý. U jiných jedinců funkce zůstávají zachovány po delší dobu.

Vývoj člověka a postupné stárnutí s sebou přináší mnoho změn. Značný rozdíl je mezi mladým dospělým ve věku 20 let, padesátiletým a osmdesátiletým člověkem, kdy mají tito jedinci rozdílné jak myšlení, cítění, tak i chování.

Věk dospělosti se dělí do následujících čtyř etap:

1. **Časná/Mladá dospělost** (od 20 do 25-30 let)
2. **Střední dospělost** (od 25-30 do 45 let)
3. **Pozdní dospělost** (60-65 let)
4. **Stáří** (od 65 let výše), které lze dále rozdělit na časně a vysoké

Pro účely této bakalářské práce je nejdůležitější časná dospělost, do které cílová skupina respondentů z největší části patří a kterou budu rozebírat v další části práce.

Ostatní autoři ve svých pracích využívají dělení rozdílné. Část autorů se přiklání ke stejnému dělení, jako je uvedeno výše. Zbylá část se přiklání k dělení obdobnému, kdy věkové hranice pro jednotlivé etapy dospělosti jsou věkově různě posunuty, a to jak směrem nahoru, tak směrem dolů (Langmeier a Krejčířová, 2006, s. 167).

Obecně proto nelze dospělost etapizovat jednotným způsobem a v každé práci je na ni nahlíženo rozdílným pohledem, což v důsledku může jednotlivé práce odlišovat a vést z pohledu čtenáře k nesrovnalostem. Tyto nesrovnalosti se mohou zároveň projevit na výkladu výsledků práce.

1.2 Časná/Mladá dospělost

Časná neboli mladá dospělost je na základě výše zmíněného dělení vymezena v období od 20 do 30 let věku života. Toto dělení je též chápáno a nazýváno jako přechodné období mezi adolescencí a plnou dospělostí, kdy se člověk pokládá za již zralého a plně zodpovědného a ekonomicky nezávislého, ovšem stále ne plně dospělého. Uvedené aspekty řa-

díme mezi kritéria dospělosti, kdy u každého dospělého jedince jsou tato kritéria vnímána relativně. Vliv na rozvoj jednotlivých kritérií mají do značné míry i osobní cíle, přání a životní tužby jedince, kdy je zde dán důraz na individuálnost, a tudíž se mohou lišit.

Každý zralý dospělý jedinec by měl být „autentický“, měl by být pravdivý k sobě samému, měl by být sám sebou bez přetvářky a nebyť pouze takový, jakým ho chtějí mít druzí lidé. V souvislosti s tímto bývá často citován výrok rakouského lékaře a sociologa Sigmunda Freuda, který na otázku, čeho by měl být zralý člověk schopen, odpověděl jednoduchým a ve své podstatě nejvíce vypovídajícím způsobem, kdy dle něj má dospělý člověk umět: „*milovat a pracovat*“. Jedinec si v dospělosti musí osvojit spoustu nových znalostí, dovedností a je postaven zcela novým úkolům. Zde si také upevňuje svou identitu dospělého člověka, identifikuje se do role dospělého, ujasňuje si své osobní cíle a volí si své budoucí povolání. Dalším milníkem u časně dospělosti se vyznačuje nezávislost, kdy jedinec přestává být zcela závislý na rodičích, osamostatňuje se a hledá si partnera pro život a pozdější založení rodiny.

Z pohledu společnosti se přístup k časně dospělosti změnil. Dříve byl posun k dospělosti plynulejší než dnes, kdy i sociální očekávání vůči jedinci byly jasněji vymezeny a to především s ohledem na pohlaví a sociální postavení. S postupem času opadaly tyto očekávání a odchylky od předem stanovených vzorců chování, byly vnímány lépe a jedinec tak postupně nabýval více volnosti. To s sebou nese i rozvoj individuality, kdy se jedinec může více projevit. V České republice se tento trend rozvíjí především po roce 1989 a potvrzují jej i statistiky. Například, v dřívějších dobách bylo vzorcem chování časně založení rodiny a s tím spojená svatba. V posledních letech dochází k postupnému poklesu svateb a spolu s tímto i k oddalování založení rodiny, což se projevuje především růstem věku, kdy si jedinec pořizuje potomka (z 24,5 roku průměrného věku prvorodičky v roce 1994 na 27,2 roku v roce 2001).

Americká psycholožka Julia Kim-Cohen a tým jejích spolupracovníků prováděli studii (2003) u 240 mladých lidí rozmezí mezi 17. a 27. rokem věku. U sledovaných respondentů byla větší míra samostatnosti a dospělé odpovědnosti s narůstajícím věkem. U většiny respondentů byla také zjištěna rozdílnost osamostatnění, kdy na základě dat získaných z výzkumu vyplývá, že v rámci dospívání není postup jedince plynulý, ale dochází k postupnému kolísání krátkých období, plné samostatnosti jedince s obdobími opětovně zvýšené závislosti (Langmeier a Krejčířová, 2006, s. 167-171).

Dopívání se z pohledu společnosti změnilo a nelze jej charakterizovat určitým původním vzorcem chování, jenž by se dal charakterizovat jako dospělost založená na rodině nebo dospělost založená na samostatnosti jedince. V tomto směru se spousta jedinců odchyluje a rodinu zakládá později, a to v některých případech až ve stádiu střední dospělosti. Samotná dospělost tím ale není narušena, pouze má určitý jiný charakter vnímání a odděluje se tak dospívání s procesem zakládání rodiny. Zároveň proces dospívání funguje odlišným způsobem, kdy jedinec nadále udržuje bližší kontakt s rodiči a je na nich částečně závislý.

Sama, jelikož jsem ve věku mladé dospělosti, vnímám, že dospívání a dospělost jako taková není shodná, jako znám z vyprávění rodičů či prarodičů. Ještě v dobách nedávno minulých lidé v mém věku měli rodinu již v brzkém věku a proces osamostatňování byl do značné míry spojen již s obdobím dospíváním, často kolem 18. roku života. V dnešní době je zcela běžné, když jedinci kolem 26. roku stále žijí s rodiči a založení rodiny například ani neplánují.

2 MODERNÍ TECHNOLOGIE

První počátky rozmachu moderních technologií se datují do 60. let minulého století. Moderními, nebo též informačními a komunikačními technologiemi, můžeme rozumět počítače, internet a služby s ním spojené, digitální vysílání, telekomunikační technologie, jako jsou mobilní telefony, umožňují přístup k nejrůznějším službám aplikacím, například elektronické poště (e-mailu), bankovníctví a dalším. Patří zde také veškeré elektronické informační zdroje z webových stránek, nosiče informací v podobě CD, DVD, Flash disků aj. (Zounek, 2009, s. 15). Nedílnou součástí moderních technologií je zároveň i příslušenství k těmto výrobkům, a to ať již prosté, jako například sluchátka, či tzv. chytré, které se rozmáhá v posledních letech a typickým zástupcem mohou být bezdrátová sluchátka či chytré hodinky.

Technologické vynálezy se staly nedílnou součástí našeho života, který ovlivňují a mění jeho každodenní podobu, stejně jako naše zvyky. Můžeme je najít v různé podobě na veřejných i soukromých místech, kdy na bázi počítače či dalších služeb pracuje velké množství zařízení, kdy lze říci, že téměř vše je již dnes počítačem řízeno nebo jej k činnosti využívá. Mezi technologie patří také vybavení pro domácnost, televize, mobilní telefony, počítače, tablety. Digitální kamery a fotoaparáty nám zase umožňují uchovávat si vzpomínky, naše životní okamžiky, které si můžeme kdykoliv zpětně prohlédnout či pustit (CPress, 2011, s. 7-70). Lze tedy říci, že moderní technologie náš život ovlivňují a vzhledem k rozmachu v posledních letech se dá toto ovlivnění nazvat pozitivním. Mimo využití, jako je například zábava, nám moderní technologie slouží k zjednodušení různých prací a rutinách či naopak složitých úkolů.

Když se zpětně vrátíme do minulosti, můžeme vidět, jak nám technologie radikálně změnily svět i naše vnímání okolí. Například dotykové obrazovky se staly našimi nepostradatelnými pomocníky a takový mobilní telefon bez dotykové obrazovky si v dnešní době už nedokáže skoro nikdo představit. Zejména internet a mobilní telefon nám změnily způsob naší konverzace mezi lidmi, umožnily nacházet informace v reálném čase, odesílat či přijímat zprávy a dozvídat se o novinkách v našem okolí rychleji, než tomu bylo v éře papírových novin (CPress, 2011, s. 34-35). Výhodou takovýchto moderních technologií je nezávislost na lokalitě, kdy lidé spolu mohou ve stejný čas komunikovat, aniž by spolu fyzicky v daný sdíleli stejné místo. Uživatelé internetu se tak mohou bavit s lidmi z celého světa,

poznávat jinou kulturu a mentalitu a v neposlední řadě si procvičit svou znalost cizího jazyka (Šmahel, 2003, s. 89).

Jeden z velkých rozdílů mezi staršími technologiemi a současnými digitálními protějšky je rozdíl v kvantitě doby použití, lépe řečeno v délce doby, kterou u obrazovek a ostatních technologií (rádio, televize) trávíme. V případě moderních digitálních technologií se jedná o mnohonásobně více času než u jejich starších kolegyň. Starší technologie nikdy neměly tu schopnost naši pozornost udržet na tak dlouhou dobu, jako technologie v dnešní době. Každý jedinec, ať již dospělý, či dítě, vlastní v dnešní době několik digitálních zařízení, která využívají pro zábavu, socializaci, získávání různých informací a různým dalším činnostem. Také moderní technologie nyní chápeme jinak než v předchozích letech. Dříve jsme vynálezy moderních technologií vnímali jako prostředek k dosahování cílů, kdy šlo o pomyslného sluhu, kdežto dnes je chápeme jako cíl sám o sobě. Auto nás přepraví z jednoho místa na druhé, stejně jako předchůdce, díky ledničce jsou naše potraviny stále déle čerstvé, ovšem obě tyto věci vlivem moderních technologií získávají samostatného ducha a dokáží sloužit i více než jako sluha k určité činnosti.

Na základě vědeckého výzkumu bylo zjištěno, že ráno ihned po probuzení si 62 % lidí nejprve zkontroluje svůj chytrý telefon a až poté se věnují činnostem typickým pro ráno, jako je například snídání, oblékání se atd. Po uplynutí patnácti minut 79 % lidí svůj mobilní telefon opět průběžně zkontroluje. Obdobně se dá mluvit i o sociálních sítích¹, které jsou často nedílnou součástí internetu. Právě tyto sítě často odtahují jedince od jejich povinností a úkolů, které mají mimo jiné i v zaměstnání. Na místo toho se tito lidé zajímají o to, co nového se na internetu či sociálních sítích děje, zda je někdo kontaktuje pomocí zpráv, jak si vedou přátelé, nebo co měli na oběd. Z dat získaných v roce 2013 si 25 % uživatelů chytrých telefonů ve Spojených státech ve věku mezi 18-24 let nebylo schopno vybavit ani jednu příležitost, během které by neměli svůj mobilní telefon po ruce.

Jiná studie z roku 2012 se ve Spojených státech zaměřovala na uživatele telefonu a jejich pocity při ztrátě jejich zařízení. Z celkového počtu respondentů odpovědělo 73 % dotazovaných, že zažívají „panickou hrůzu“, když právě nemohou najít svůj mobilní telefon, 14 % dotazovaných lidí uvedlo, že jsou „zoufalí“ a 7 % lidí mělo pocit „na zvracení“. Ve Vel-

¹ Definice sociální sítě viz kapitola 5

ké Británii dokonce vznikl termín pro vztah k mobilnímu zařízení - „nomofobie“. Jde o fobii, která se projevuje strachem ze ztráty mobilního zařízení a až 66 % uživatelů mobilních telefonů ve Velké Británii by se dalo označit za touto fobií postižených (Greenfield, 2016. s. 35-254).

2.1 Závislost na technologiích – netolismus

Výraz netolismus a jeho význam mnoho lidí nezná, jelikož se jedná o výraz poměrně nový a nepřilíživě používaný. Co to tedy netolismus je? Za pojmem netolismus se skrývá závislost, konkrétněji závislost na virtuálních drogách, kterými jsou televize, počítač, počítačové hry, internetové sítě, mobilní telefony a další s tímto spojená elektronika a služby. Netolismus nejvíce postihuje dospívající osoby a osoby spadající do mladší dospělosti, především pak do 26. roku života.

Dnešní moderní technologie jsou v podstatě vyvinuty a naprogramovány tak, aby vzbuzovaly u lidí závislost. Například v Německu byl proveden výzkum spojený s netolismem, který ukázal, že jím trpí nejméně každá dvacátá osoba napříč věkovým spektrem. V obecném měřítku se s tímto typem závislosti ovšem setkal během svého života každý třetí člověk. Rozeznání této závislosti není až tak obtížné, jelikož dotyčná osoba tráví se „svou drogou“ několik hodin denně. Zároveň se od ní nemůže odtrhnout, například ponocuje, kdy tráví čas na zařízení až do pozdních nočních hodin, odsouvá jiné úkoly na úkor „své drogy“, pociťuje úzkostné stavy, či dotyčná osoba projevuje svou podrážděnost a nespokojenost v případě omezeného přístupu k této moderní technologii.

Kvůli veškerému času strávenému na mobilním zařízení, sociálních sítích, u televize či jiných technologiích a vymoženostech, dotyčná osoba přestává mít čas na další činnosti jako je práce, ostatní koníčky, které vykonával/a ve svém volném čase, příprava do školy, rodina a přátelé. Do jisté míry může mít netolismus vliv i na zaměstnání závislého a jeho výkonnost. S netolismem se také pojí ztráta kontaktu s reálným světem, neschopnost řešit běžné situace a případně může růst agresivita, kdy se například u počítačových her hráč ztotožňuje s herními hrdiny typu mafiánů, teroristů apod.

Netolismus má svůj dopad i na zdraví člověka. Z pohledu fyzického zdraví jsou to většinou zdravotní rizika týkající se přirozeného pohybu, z důvodu dlouhodobého vysedávání u počítače. Postiženými částmi těla bývá především páteř, zrak a oběhová soustava. Vedle ná-

sledků spojených s nepřírodným pohybem je zde i následek v podobě eliminace pohybu, který s sebou může nést narůstání váhy, obezitu či špatnou funkci oběhové soustavy.

Netolismus, stejně jako ostatní závislosti je možné léčit. Důležitou roli zde hraje prevence, kdy by si rodiče měli více všimnout svých dětí a stanovit jasná pravidla používání počítače či sledování televize a dát dětem možnost nabídky alternativní aktivity, která by je mohla bavit. V případě dospělého jedince je zde možnost samoregulace, kdy si jedinec sám připustí, že něco není v pořádku a změní své chování. Důležitý je i vliv okolí, které může zasáhnout a jedince upozornit na závislost, či jej donutit ke změně chování. Většina jedinců se netolismu dokáže zbavit sama, bez jakékoli pomoci, a to díky jiným činnostem, kterými dokáží nahradit svou závislost (Jaknaskolu.cz, 2016).

2.2 Komunikace

Komunikace existovala a rozvíjela se již v přírodě před vznikem člověka. S postupným vývojem člověka se postupně vyvíjela i komunikace. Mezi znaky komunikace člověka v dobách minulých lze považovat různé zvuky, pachy, mimika a postoj těla. Následující vývoj komunikace člověka spočíval převážně v tvorbě kreseb a ikon, poté se postupně rozvíjel jazyk a nastoupila také písemná komunikace, čímž se komunikace rozvinula do té podoby, jako ji známe dnes (Sak a kol., 2007, s. 118-123).

S rozšiřujícími se funkcemi a všeobecnou dostupností digitálních technologií se stále zvyšuje podpora různých forem lidské komunikace. Jedním ze základních prostředků komunikace v digitální podobě je elektronická pošta, přesněji e-mail. Pro podporu lidské komunikace na digitálních technologiích existují různé online fóra nebo internetové diskuze. Jedná se o takzvanou asynchronní komunikaci, kdy účastníci/uživatelé diskuzního fóra nebo e-mailu, nemusí být připojeni k internetu ve stejnou dobu. Jistým protipólem asynchronní komunikace je nástroj synchronní komunikace, kdy se tyto dva nástroje sice velmi podobají, avšak u synchronní komunikace musí být účastníci připojeni k internetu současně. Příkladem synchronní komunikace se uvádí dnes již téměř nepoužívané ICQ, Messenger, apod. (Zounek, 2009, s. 114-117).

3 INTERNET

Internet se vyvinul jako tzv. síť sítí, kdy sdružoval jednotlivé dílčí sítě do systému, kde mohou počítače navzájem komunikovat pomocí specifických protokolů. Základem internetu je množství jednotlivých přístrojů, které jsou mezi sebou schopny komunikovat. Veškerá aplikace či webové stránky, které můžeme na svém zařízení vidět, jsou pouhou zobrazovací iluzí a ve skutečnosti jde o soubor informací vyjádřených čísly, jež jsou prostředkem komunikace mezi jednotlivými zařízeními.

Díky různým technologiím máme možnost být online kdekoliv a kdykoliv. Díky používání internetu přes komunikační technologie, přesněji mobilní telefony, se celosvětově během prvního desetiletí 21. století zvýšil počet lidí s připojením k internetu z 350 milionů na více jak 2 miliardy (Schmidt a Cohen, 2014, s. 11-87).

Internet se stal technologií, která napomáhá naplňovat sociální potřeby lidí (Konečný, 2011, s. 22). Můžeme jej popsat jako prostředek, na kterém se uskutečňuje volný tok informací a svobodné vyjadřování všech lidí na celém světě. Je také charakterizován jako „prostředí bez zábran“ (Šmahel, 2003, s. 13). Internet slouží jako prostor pro různé internetové stránky, které můžeme vyhledat, či na ně náhodně narazíme. Na internetu jsou veškeré online příběhy, zprávy, novinky, které čteme, najdeme zde, ale také různá fakta, o kterých jsme se nevěděli či bychom se rádi dozvěděli více. Je zároveň prostor, kde naopak my sdílíme naše myšlenky, názory, příběhy, informace, výplody fantazie, ale také je to způsob jak můžeme komunikovat mezi lidmi, a to prostřednictvím elektronické pošty, různých sociálních sítí, fór. Zároveň má také své stinné stránky, které ovšem jsou důsledkem působení jednotlivých lidí. Vliv na chování jedinců má především fakt, že daná osoba se může mnohdy skrývat za anonymitu. To může vyvolat pocit falešného bezpečí a jedinec má větší tendenci provádět online podvody, šikanovat ostatní prostřednictvím internetu, vytvářet či propagovat skupiny šířící nenávisť, psát nenávislné či ponižující komentáře apod. Pro velkou část lidí znamená připojení k internetu stav, kdy získají řadu různých identit, které mohou být odlišné od těch v reálném světě a které mnohdy neodpovídají jejich postoji.

Spousta lidí se na internetu chová a vyjadřuje tak, jak by se v reálném životě nikdy nechovala, jelikož jsou tací uživatelé internetu skryti za obrazovkami, a tak jim nemůže být fyzicky ublíženo (Schmidt a Cohen, 2014, s. 11-15). V prostředí internetu mizí převážně mladším dospívajícím uživatelům bariéry, kdy jsou odvážnější, výřečnější, otevřenější, domnívají se, že mohou říci v podstatě, co chtějí a nikdo jim za to nemůže nic udělat.

Výsledky výzkumu (Joinson 1998), ve kterém se Joinson zabýval otevřeností respondentů při vyplňování dotazníků, ukázaly, že respondenti vykazují méně úzkosti na internetu než při psaní na papír, a to především díky anonymitě. Anonymita se považuje za velmi důležitou vlastnost ve virtuálním světě, jelikož pokud se uživatel na internetu skrývá za anonymitu, je svým způsobem v bezpečí (Šmahel, 2003, s. 14-23).

Při práci na internetu je vhodné respektovat dva základní principy a to, nedělat nikomu nic, co nechceme, aby dělal on nám a nevěřit nikomu a ničemu (Prokop, 2015, s. 107). První pravidlo je poměrně jasné, kdy v případě jeho dodržování lze zamezit šikaně či nenávisti na internetu. V druhém případě lze pravidlo brát jako dosti relativní. Kdybychom se jím řídili v jeho doslovném znění, nemohli bychom internet používat, neboť by pro nás nebyl ničím jiným, než pouhou lží. Toto pravidlo vidím spíše jako myšlenkový přístup k obsahu internetu, kdy jako uživatel nemohu věřit každému příspěvku či zprávě, kterou na internetu najdu. Za všechny lze zmínit tzv. fake news, tedy zprávy, které vyvolávají deziluzi, podávají dezinformace nebo jejich obsah nemá relevantní zdroj.² Každý uživatel by tedy měl na internetu přemýšlet nad tím, co čte, zda je vůbec obsah sdělený možný, či zda je dohledatelný i zdroj tohoto obsahu. Rovněž má toto pravidlo dopad i na komunikaci prostřednictvím internetu. Ne vždy je osoba, se kterou komunikujeme prostřednictvím internetu tím, za koho se vydává či kým se zdá být. V důsledku tohoto může docházet podvodům.

Schmidt a Cohen vyjadřují domněnku, že moderní technologické platformy, jako jsou například Google, Facebook, Amazon a Apple mají ještě větší vliv a moc než si většina z nás uvědomuje. Podle nich neexistuje téměř nic, kromě biologických virů, co by se rozšiřovalo tak účinně, agresivně a tak obrovskou rychlostí, jak to dokážou tyto technologické či komunikační platformy. Zároveň dávají moc lidem, kteří tyto platformy ovládají, budují a využívají. Nikdy předtím v minulosti nebylo prostřednictvím okamžitě reagující sítě propojeno tolik lidí po celém světě jako dnes (Schmidt a Cohen, 2014, s. 17).

Obecně lze s názorem pánů Schmidta a Cohena souhlasit. Různé platformy založené na internetové bázi, ať už komunikační, poskytující služby či jinak spojující uživatele jsou do jisté míry možným nebezpečím. Samo o sobě tyto služby nejsou vždy pod plnou kontrolou ze strany státu, který je může plnohodnotně regulovat, stejně tak ani ze strany uživatelů zde

² Příkladem tzv. fake news může být: článek <http://www.bezpolitickekorektnosti.cz/?p=61541>, který byl označen jako dezinformační na webu Českého rozhlasu <https://interaktivni.rozhlas.cz/dezinformace/>

není plná kontrola. Existuje nespočet případů, kdy u těchto platforem došlo k úniku dat uživatelů, či bylo zjištěno pochybení ze strany poskytovatele.³ To ukazuje vliv, jaký mají provozovatelé platforem na dění na internetu a obecně na uživatele samotného. Tento uživatel je vázán rozhodnutím poskytovatele, které v mnohých případech nelze změnit.

3.1 Závislost na internetu

Závislost na internetu existuje stejně tak, jako závislost na alkoholu, sexu, cigaretách, cvičení apod. Závislost na internetu spadá do behaviorální závislosti a existuje i symptomatologická podobnost mezi látkovými závislostmi a závislostí na internetu, kdy z většiny mají tyto dva druhy závislostí společný či podobný průběh, jako je tolerance, syndrom z odnětí, zaujetí, rizikové chování, relaps⁴, průběh nemoci atd. I v tomto případě, co se týče pojmu „závislost na internetu“, se většina autorů neshoduje, kdy se jedinec stává závislým. Stejně tak se samotní autoři ve svých pracích nedokážou shodnout na jednotném pojmenování této závislosti. Hovoří o ní jako o závislosti na internetu, či používají různé termíny jako například patologické, problematické či excesivní využívání internetu (Blinka a kol., 2015, s. 22-32).

Studie provedené na toto téma považují za závislost na internetu rozmezí používání mezi 5 až 25 hodinami týdně. Zde je tedy kámen úrazu, kdy dochází k neshodám mezi autory, i co se týče hranice závislosti. Stejně jako u této hranice se většina autorů neshodne ani v názoru, kdy jde o normální dobu používání internetu (Šmahel, 2003, s. 141-142). Závislost na internetu není uznávána v žádném diagnostickém manuálu, tudíž se nejedná o oficiální psychickou poruchu. Většina výzkumů závislost na internetu označila za blízkou skupině „návykových a impulzivních poruch“, která je uvedena v manuálu MKN-10⁵ s diagnózou F 63.8 „jiné impulzivní a návykové poruchy“ (Ševčíková a kol., 2014, s. 51).

Stanovení mezi závislosti je dle mého názoru dosti složité a část je ve vztahu k jedinci relativní. Při představě, že by závislostí na internetu bylo již jeho 5 hodinové používání týdně, mne přivádí k myšlence, že vyjma některých částí společnosti, jako jsou senioři či malé děti, by byl téměř každý jedinec závislý na internetu, neboť by již jeho používání v rozsahu

³ Za všechny: <https://www.novinky.cz/internet-a-pc/468410-unik-dat-z-facebooku-se-tyka-vic-nez-2-5-milionu-evropanu.html>

⁴ Neúspěšné pokusy o léčbu závislosti

⁵ Manuál vydala Americká psychiatrická společnost

menším než 1 hodina denně⁶ byl závislostí. V dnešní době, kdy je internet v mnohých případech nedílnou součástí zaměstnání, by v některých případech mohlo být i takovéto zaměstnání posuzováno za zaměstnání podporující či rozvíjející závislost. Na druhou stranu 51 minut denně je čas, který průměrný Čech zhruba stráví se svou rodinou (iRozhlas.cz, 2016).

Griffiths (1998) vymezuje závislost dle základních znaků:

- **Důležitost** - příslušné aktivitě, se uživatel neboli závislý právě nevěnuje, ale už předem přemýšlí, kdy se oné činnosti bude opět věnovat.
- **Změna nálad** nastává u závislého jedince tehdy, když danou činnost nevykonává, a není schopen se v důsledku její absence pořádně soustředit apod.
- **Zvyšování tolerance** znamená, že závislý musí trávit čas na internetu, či provádět jinou činnost čím dál více, aby se mu dostavil pocit potěšení a uspokojení.
- **Abstinční příznaky** (fyzické či psychické) se dostavují po přerušení dané činnosti, na které je jedinec závislý.
- Dochází ke **konfliktu** mezi závislostí a okolním světem, především mezi rodinou, koníčky, prací, školou apod.
- **Recidiva** neboli **relaps** – opětovný návrat jedince do dřívějších stavů závislosti rychleji než poprvé, prostřednictvím činností, na níž je jedinec závislý. Jde o neúspěšné pokusy přestat se závislostí (Šmahel, 2003, s. 141-142).

Od devadesátých let minulého století, kdy se poprvé objevila zmínka o závislosti na internetu v textech od psycholožky Kimberley Young (1998) a kdy se online závislost stávala srozumitelnou a vymezenou diagnózou, se řada věcí změnila. Nyní se mezi hlavní poruchy, které souvisejí s používáním internetu, řadí především závislost na online počítačových hrách, závislost na kybersexu, online gambling a závislost na sociálních sítích (Blinka a kol., 2015, s 32-33).

⁶ Při přepočtu 5 hodin na celý sedmidenní týden jde v průměru o zhruba 51 minut denně

3.1.1 Prevence a léčba závislosti a nadměrného používání internetu

Mezi cílové skupiny preventivních intervencí patří děti a dospívající, studenti na vysokých školách, rodiče a další osoby blízké dětem⁷, zaměstnanci s pravidelným přístupem k internetu a další ohrožené skupiny. Nejvíce pozornosti u prevence je věnováno dětem a dospívajícím, jelikož v tomto věku je snadnější formovatelnost hodnot a názorů a škola nabízí velmi snadné prostředí k jejich realizaci. Navíc je zde vyšší možnost vypěstování závislosti, než u dospělého jedince. Budoucí preventivní intervence by se měly více také zaměřit na osoby, které tráví s dětmi a dospívajícími nejvíce času, tedy rodiče, pedagogy a další blízké osoby. Větší pozornost by také měla být věnována dalším ohroženým skupinám, jako jsou nezaměstnaní a matky na rodičovské dovolené.

Co se týče léčby závislosti, po celém světě začaly vznikat léčebné programy pro závislé osoby na internetu, online svépomocné programy a klasické svépomocné programy. Dokonce byla zřízena i samostatná centra pro výzkum a léčbu tohoto typu závislostí. Za nejznámější centrum se považuje v USA „Center for Internet Addiction“, které založila jedna z nejvýznamnějších odbornic na závislost a nadměrné používání internetu, Kimberly Young. Centra specializovaná na léčbu závislosti, nebo nadměrného používání internetu můžeme nalézt i v Německu, Velké Británii, Nizozemí, Číně či Severní Koreji (Blinka a kol., 2015, s. 55-63).

3.2 Lhaní prostřednictvím internetu

V běžném životě je lhaní spojeno s otázkou důvěry. Je prokázáno, že v konverzaci mezi lidmi vzniká neplánovaně spousta lží. Co vše můžeme považovat za lež, nebo kde je obecně nějaká hranice lží, není jasně ohraničeno. Lhaním se nejčastěji rozumí stav, kdy někoho záměrně uvedeme v omyl. Lež také bývá vnímána jako forma zábavy, experimentu či trestu. Lidé lžou, aby například zapůsobili na ostatní, jelikož si nepřipadají dostatečně dobří, či lžou, aby se vyhnuli nějakému trestu či někoho potěšili. J. T. Hancock a jeho spolupracovníci (2004) v jednom výzkumu dali za úkol svým participantům si vést záznamy o svých sociálních interakcích a lžích během 7 dnů. Participantů nejvíce lhali prostřednictvím mobilního telefonu (37 %), následovala komunikace tváří v tvář (27 %), Messenger (21 %) a

⁷ Např. opatrovníci, prarodiče atp.

nejméně lidé lhali v e-mailech (14 %). Při lhaní u jednotlivých způsobů komunikace mezi lidmi mají podstatný vliv tři atributy, které autoři sledovali.

Prvním z nich je (a)synchronicita komunikace, prostřednictvím které je komunikováno. Synchronní komunikace nabízí lidem více situací a možností ke lži. Toto může vést k neplánované lži, kdy si lidé nemohou svou lež dopodrobna připravit. Synchronně je komunikováno převážně prostřednictvím chatu a Messengeru, zatímco v porovnání s e-mailem je zde méně podnětů pro lhaní.

Druhým atributem lhaní je možnost si uchovat historii konverzace, kterou si může uživatel později dohledat během rozporů o případné lži. Funkci archivace zpráv umožňuje mimo jiné i zmiňovaný Messenger.

Posledním atributem je fyzická vzdálenost mezi komunikujícími. Z výsledků vycházejících od E. Bradnera a G. Marka (2002) bylo zjištěno, že lidé více lhali za předpokladu, když se jejich komunikující partner nacházel v jiném městě (Konečný, 2011, s. 21-26).

Konečný (2011) se ve své knize zabývá výzkumem týkajícím se lhaní. Výzkum byl realizován metodou strukturovaných rozhovorů s respondenty, která je součástí World Internet Project (WIP). Na území České republiky byla realizace daného výzkumu svěřena agentuře STEM. Výsledky studií byly zpracovány na základě výběrového souboru odpovědí 915 uživatelů českého internetu, kteří tvoří 54 % původního souboru, kdy tento soubor obsahoval 1 692 respondentů starších 12 let.

U první studie respondenti odpovídali na otázku, zda používají internetové stránky, e-maily a kteroukoliv část týkající se používání internetu z domova či kteréhokoliv jiného místa, kde se nachází. Co se týče mladých dospělých mužů a žen (19-26 let), z výsledků studie vyplývá, že četnost používání internetu u mužů (49,7 %) je menší než u žen (50,3 %). Z dalších výsledků vyplývá, že v České republice muži (21 %) lžou prostřednictvím internetu více než ženy (15 %). Nejvíce o svém věku, dále pak o vzhledu, příjmu, vzdělání a nejméně pak o svém pohlaví. Muži lžou více v chatu, e-mailech a v počítačových hrách. Je též dokázáno, že s růstem věku postupně dochází ke snižování frekvence lhaní, a to zejména po 30. roce života (Konečný, 2011, s. 49-55).

3.3 Digitální stopa

Zanecháním digitální stopy se rozumí každá naše návštěva webové stránky, každé vyhledávání na internetu, každý náš „lajk“ fotce či příspěvku na Facebooku, či jiné sociální síti.

Tímto vším a mnohým dalším vytváříme tzv. digitální stopu, kterou po sobě zanecháváme a je možné ji zpětně dohledat. Postupem času člověk zapomene na většinu věcí, které na internetu v daný den dělal. Naopak internet však tyto stopy nezapomíná. Proto existuje jednoduché pravidlo, které říká, že „*informace, které se na internetu jednou objeví, už nezmizí*“. To, co se jednou na internet zveřejní, se už z virtuálního prostředí nikdy nevymaže. V tomto případě se dá říci, že společnosti jako jsou Google a Facebook toho o nás vědí více, než my samotní. Proto bychom pokaždé měli myslet na to, když něco na internet publikujeme a zvážit to, zda je to vhodné či nikoli. On by se nám takový příspěvek totiž jednou mohl vymstít. Například při hledání zaměstnání si o nás zaměstnavatel bude chtít na internetu zjistit informace a uvidí tam pořízené fotky z divokého večírku, které sice pobaví naše kamarády a v danou chvíli i nás, ale za pár let při hledání práce z takovýchto příspěvků/fotek nemusí být náš potenciální zaměstnavatel zrovna nadšený nebo nás to může o ucházení se pracovní pozici připravit. V dnešní době si totiž společnosti své budoucí zaměstnance prostřednictvím sociálních sítí a internetu prověřují čím dál častěji.

Většina obsahu na internetu se automaticky archivuje. U sociálních sítí již dnes existuje možnost zneprístupnění některého obsahu, ale co se týče blogů a diskuzí pod články, je situace složitější. Naše digitální stopa, kterou jsme po sobě zanechali, lze zmírnit, a to vymazáním tzv. cookies v našem prohlížeči. Využitím anonymního okna k prohlížení internetu můžeme rovněž výrazně omezit naši digitální stopu.

V případě, kdy již digitální stopa existuje, lze na základě evropské i české legislativy zjistit, co o nás sociální síť či internetová stránka ví a právo být zapomenuti, kdy naše údaje budou smazány. Existuje možnost požádat o vymazání konkrétní věci či informace z internetové stránky, kterou nechceme, aby o nás byla zobrazována. To že internet, sociální síť a mobilní aplikace o nás vědí více, než si myslíme, se na vlastní kůži přesvědčila Judith Duportail, která požádala o veškeré informace aplikaci Tinder⁸. Provozovatel aplikace Tinder její žádosti vyhověl a zaslal jí zhruba 800 stran informací včetně těch, zda se častěji spojovala s muži bělošského, asijského nebo černošského původu, kolik a kdo strávil času u její fotky před tím, než dotyčný přešel na další fotku a také jaká slova Judith nejčastěji při seznamování používala (CZ.NIC, 2017).

⁸ mobilní aplikace sloužící k seznámení a navazování kontaktů mezi lidmi

Proto by si každý z nás měl dobře a důkladně promyslet, co o sobě na internet zveřejňuje. I sebe nevinnější informace či fotka může ve svém důsledku vypovídat o nás či naší osobnosti více, než si připouštíme. Samotné sdílení citlivých údajů, jako je například bydliště či osobní údaje mohou být ve výsledku nenávratně rozšířeny, kdy kterýkoliv z uživatelů internetu či sociální sítě si je může stáhnout kdykoliv před jejich smazáním, čímž nelze nad těmito údaji již zpětně získat plnou kontrolu.

4 VIRTUÁLNÍ REALITA

Obecně lze považovat virtuální realitu jako každé virtuální prostředí realizované počítačem, a to především počítačem, mobilním telefonem či tabletem. Ve své podstatě se jedná o uživatelské prostředí zachytitelné lidskými smysly, které jsou ovlivněny mírou zaujetí do tohoto prostředí. Virtuální realita nabízí lidem jakousi novou formu mezilidských vztahů zprostředkovaných technikou. Dle stupňů interaktivity ji lze rozdělit na pasivní, aktivní a interaktivní. U pasivní virtuální reality je uživatel zapojen nejméně a děj nemůže žádným způsobem měnit. Jde například o sledování filmu. U aktivní virtuální reality může uživatel zasahovat do děje, ale dané prostředí nemůže upravovat a chybí zpětná vazba. V nejvyšším stupni, interaktivní virtuální realitě, může uživatel prostředí dotvářet či v něm fungovat, jako by se jednalo o reálné prostředí (Sak a kol., 2007, s. 252). Vliv virtuální reality na uživatele je veliký a ovlivňuje míru jeho zájmu o dané prostředí či míru jeho zapojení.

Virtuální realita má vliv na každého jedince, ovšem tento vliv je individuální. Ač si to většina z nás neuvědomuje, tak se někdy až moc upínáme na virtuální/fiktivní realitu a život v ní. Tento život pak nemusí být odrazem skutečného života, a proto může v nás vyvolávat různé, často negativní pocity, kdy chceme dosáhnout stejné „dokonalosti“, jako můžeme vidět u ostatních. Přitom asi nikdo nebude obdivovat život lidí, kteří sdílejí svůj reálný život plný starostí a trápení.

Co ovšem virtuální realitě nelze upřít je fakt, že se jedná o dobré místo na hledání inspirací, motivací a často i podpory. Mám dojem, že v dnešní době převážná většina uživatelů určitých sociálních sítí žije v domněnku, že co nesdílí s ostatními, jako by se nikdy nestalo. Přitom často jde o téměř nevýznamné věci, jako je nedělní oběd nebo nákup nového oblečení. Ovšem i tyto věci mohou jiné uživatele inspirovat, či tito uživatelé mohou vyjádřit podporu nebo danou věc pochválit. Na druhou stranu je pouze tenká hranice mezi podporou a možným odsouzením. Když si zdravě žijící člověk nevyfotí fotku z fitness centra, druzí si hned myslí, že dotyčný přestal cvičit. Jednou si dá daná osoba něco nezdravého a hned se spustí lavina dotazů, proč se už nestravuje zdravě. Proto bychom si měli uvědomit, že Instagram, Facebook a další sociální sítě a příspěvky v nich jsou pouhým střípkem něčího života. Nesmíme zapomínat, že jsou stále kolem nás reální lidé, kteří si zaslouží naši pozornost a čas s námi strávený.

Například v jednom z výzkumů bylo zjištěno, že většina mužů má ve virtuálním prostředí dominantní chování vůči ženám. Zároveň většina dospívajících využívá toho, že ve virtu-

álním prostředí mohou snadno lhát, přetvařovat se, vymýšlet si a měnit svou identitu (Šmahel, 2003, s. 18-25).

Virtuální prostředí je příležitostí k anonymizaci. Každý jedinec zde může být někým jiným, případně může nabýt dojem, že ve virtuální realitě nemusí za své následky nést zodpovědnost a to mu dává možnost se chovat agresivně, či bez zábran. To by vysvětlovalo i uvedený výzkum, který tuto myšlenku potvrzuje, kdy muži mohou mít představu, že ve virtuálním prostředí se mohou chovat jinak.

4.1 Virtuální komunita

Za pojem virtuální komunita se považuje skupina nebo těsné seskupení vytvořené účastníky internetových diskusí a fór, tedy jde o skupiny lidí, kteří spolu skupinově a dlouhodobě komunikují přes internet či jiná elektronická média (Pavlíček, 2010, s. 36). Má se za to, že virtuální komunita je hodně podobná skutečné komunitě, a to zejména některými rysy jako jsou identifikace, vytváření vzájemných pout, společných norem, názorů, to vše bez jakéhokoliv fyzického kontaktu mezi členy a aniž by se osobně členové komunity osobně znali (McQuail, 2009, s. 584-585).

Definice virtuálních komunit existuje celá řada a každý autor virtuální komunitu definuje jinak. Přesto mají alespoň společné tyto dva rysy, bez kterých žádná komunita (nejen virtuální) nemůže fungovat:

- virtuální komunita by měla mít nějaký sdílený cíl,
- účastníci musí mít (sami od sebe) potřebu podílet se na fungování komunity.

Každá komunita se skládá ze tří základních prvků:

1. doména činnosti (sdílené téma),
2. mezilidské vztahy (spolupráce, vzájemné působení),
3. sdílení informací a tvorba znalostí (Pavlíček, 2010, s. 37-128).

4.2 Kyberprostor

Tímto výrazem se v dnešní době velmi často označuje fiktivní či virtuální prostor, který zaujímá celosvětová počítačová síť a internet. Poprvé výraz „kyberprostor“ začal používat William Gibson v roce 1984, kdy popisoval svět kybernetiky. Začalo se ukazovat, že reali-

ta kyberprostoru není zdaleka taková, jakou si ji tvůrci představovali, či o jaké snili (McQuail, 2009, s. 570).

Kyberprostor, co by virtuální realita v internetovém světě, vzniká souběžně s realitou a částečně se do něj přenáší vystupování člověka. Lze jej také chápat jako odlišnost od přirozeného světa, aktivní spojení nových informačních a komunikačních technologií a člověka (Sak a kol., 2007, s. 21-22).

Jedinec je často „přitahován“ kyberprostorem, který se mu otevírá. To může vést ke vzdalování se od rodiny a nejbližších. Zároveň však kyberprostor působí i ve chvílích strávených v osamění, kdy jedince přitahuje ještě více (Greenfield, 2016, s. 35).

Pokud člověk vstupuje do kyberprostoru, opouští tak čas v přirozeném světě. Na celém světě všichni uživatelé, kteří jsou on-line, sdílejí jeden daný čas. Každý účastník v kyberprostoru aktivně sdílí různé informace a poznatky, vyjadřuje svůj názor, vzájemně komunikuje s lidmi, a to po celém světě. Vstupem do kyberprostoru si jedinec vytváří svou virtuální identitu, kdy jí jedinec využívá v celém virtuálním světě, či jen v dílčí části tohoto prostoru, například v komunikaci s jedním člověkem, nebo dílčí skupinkou lidí. Přirozená identita je při vytváření virtuální identity potlačena. Nejznámějším rizikem jsou praktiky pedofilních uživatelů na internetu, převážně na chatu, kteří si upravují svůj věk a snaží se s dětmi sejit v přirozeném světě. Naopak svou identitu přetváří i většina dětí, převážně děvčata, kdy se vydávají za starší osobu (Sak a kol., 2007, s. 21-37).

4.3 Kyberkultura

Kyberkultura se objevuje již v 60. letech 20. století v USA a od této doby prochází značným vývojem. Jedná se o nový fenomén, který můžeme chápat jako projev schopností lidí, kteří se spojují s novými, moderními, technologiemi, jako například počítač a internet. V současné době kyberkultura nemá jeden ustálený pojem, jelikož řada autorů používá odlišné definice. Zároveň je považována za další institut socializace člověka. V současnosti se rozšiřují zařízení, které nám umožňují vstup do kyberprostoru, notebooky, PDA, veřejně dostupné terminály, ale především mobilní telefony. Tím dochází k rozšíření možností propojení zařízení a především jejich uživatelů, s čím je spojen i rozvoj kyberkultury. Kyberkultura je také považována za vzdalování se od tradiční kultury, která je jedna z příčin generační propasti (Sak a kol., 2007, s. 249-251).

5 SOCIÁLNÍ SÍTĚ

Sociologie definuje sociální síť jako prostor, kde jsou propojeni skupiny lidí, kteří se navzájem ovlivňují. Sociální síť je tvořena na základě společných zájmů, rodinných vazeb nebo jiných důvodů, jako například důvody ekonomické, politické, kulturní apod. Web 2.0 sociální síť definuje jako, každý systém, který umožňuje vytvářet a udržovat seznam svých propojených kontaktů a přátel. Uživatelé social networking systému⁹ si mohou vyhledávat a vytvářet virtuální „komunitu“, vyhledávat si známé či neznámé lidi a vytvářet tak sociální kontakty (Pavlíček, 2010, s. 125).

Prvopočátek sociálních sítí se datuje již do roku 1997. V tomto roce vznikla první sociální síť – Six Degrees. Tato síť již sice není funkční v původní podobě, ovšem to nemění nic na faktu, že ve své době byla především ve Spojených státech amerických velkým hitem, neboť dosáhla až 3,5 milionu uživatelů, což je vzhledem k době vzniku a fungování relativně velké číslo (historycooperative.org, 2019).

Mezi nejpoužívanější sociální sítě v současné době patří na celém světě Facebook, Instagram, Twitter, Tumblr, MySpace, Bebo, LinkedIn. V Západní Evropě a Severní Americe nejvíce dominuje sociální stránka Facebook (Greenfield, 2016, s. 109-148).

Sociální sítě se staly součástí našeho běžného života a jsou používány pro spojení s vnějším světem mnohdy častěji, než reálné setkání lidí tváří v tvář. Různé aplikace typu Messenger, sociální sítě typu Facebook nebo Twitter, tohle všechno a spousta dalších sociálních sítí je používána za účelem zábavy, práce, seznamování se s novými lidmi apod. (Konečný, 2011, s. 22).

Často můžeme ve společnosti vidět řadu lidí, kteří jsou spolu například na večeři v restauraci a většinu času tráví na mobilním zařízení, nebo děti, které se domluvily, že si půjdou společně hrát ven, sedí jen pospolu a bez přestávky celé hodiny tráví na samostatných herních konzolách, či mobilních zařízeních. Příliš mnoho času strávených na sociálních sítích může překročit únosnou mez a vést tak k dysfunkci a poškození mezilidských vztahů nebo dokonce i ke zničení kariéry a také manželství (Greenfield, 2016, s. 109-148).

⁹ Systému sociálních sítí

Například na sociální síti Facebook je registrováno více než 5,3 milionu Čechů a počet registrovaných uživatelů tak vzrostl zhruba o šest procent oproti loňskému roku (více viz. podkapitola Sociální síť Facebook). Co se týče sociální sítě Instagram, ten nyní používá zhruba 2,3 milionu českých uživatelů. Počet českých uživatelů Instagramu v meziročním srovnání vzrostl o 15 procent. V celosvětovém součtu se na sociální síti Instagram zvyšuje také aktivita uživatelů, zatímco u Facebookové stránky aktivita uživatelů stále klesá. Za pokles aktivity na Facebookové stránce můžou nové formáty na Instagramu jako jsou Instagram Stories a větší využívání zpráv v Instagram aplikaci. Instagramovou síť používá miliarda lidí a více než 400 milionů uživatelů Instagramu používá novou platformu Instagram Stories (ČTK, 2019). Instagram Stories neboli Insta Stories slouží ke sdílení uživatele krátkého, většinou několikaveršového příběhu. Ten může být tvořen jak fotografií, tak videem a lze jej upravit pomocí emotikon či psaných hesel. Příběh pak lze sdílet určitému okruhu sledujících a celá funkce má sloužit k rozšíření funkcí této sociální sítě. Příběh je pro ostatní uživatele viditelný po 24 hodin od jeho sdílení (Digiarena.cz, 2016).

V současné době sociální sítě jako Facebook, Twitter a další používají všechny věkové generace včetně osmdesátníků. Starší generace sociální sítě využívají především proto, aby mohli zůstat v kontaktu s daleko žijícími vnoučaty či zbytkem rodiny. V dnešní době nejvíce uživatelů sociálních sítí usiluje o přilákání co nejvíce pozornosti na svou osobu. Rovněž jde o to, být viditelný a „slavný“. Tato „sláva“ ale nese svou daň, kdy onen jedinec ztratí „nadobro“ své soukromí. Novinář a výzkumný pracovník John Bohannon z Harvardu tvrdí, že *„bez Googlu a Wikipedie jsme nejen neznalí, ale jsme jednoduše hloupi“* (Greenfield, 2016, s. 54-204).

S názorem pana J. Bohannona lze souhlasit. Spousta lidí v dnešní době raději informace hledá, než si je pamatuje. Je to pro ně jednodušší a více pohodlné, především pokud lze tyto informace najít za pár vteřin či jednotek minut. Problém nastává, nemají-li lidé přístup k internetu. V tu chvíli si se projevuje fakt, že informace pouze umí najít, ale nepamatují si je.

Z dat získaných Českým statistickým úřadem (ČSÚ) bylo zjištěno, že v roce 2018 byla překročena hranice 50 % českých uživatelů internetu, kteří dennodenně používají sociální sítě. V celkovém počtu to vychází na 4,5 milionu osob starších 16 let, kteří internet navštěvují. Z výsledků také bylo zjištěno, že osoby v předdůchodovém a důchodovém věku používají sociální sítě nejméně, co se uživatelů v Česku týče (Cieslar, 2018).

5.1 Sociální síť Facebook

Zakladatelem Facebooku, největší a nejúspěšnější sociální sítě světa, je bývalý student Harvardu, Mark Zuckerberg. Ten se svými kolegy dne 4. února v roce 2004 spustil Facebook, který ale prvně nesl název „Thefacebook“. Až v následujících letech provozu sítě byl název změněn na „Facebook“. V první fázi byla síť Facebook určena především pro studenty Harvardské univerzity. V té době sloužil ke komunikaci mezi studenty a vyučujícími Harvardské univerzity a měl usnadnit začlenění nových studentů do kolektivu. Přístup na sociální síť Facebook nebyl zpočátku úplně snadný, jelikož si uživatelé Facebooku nemohli vytvářet plnohodnotný profil viditelný pro veřejnost. V září roku 2005 se Facebook rozšířil i na ostatní vysoké školy v USA a Evropě, následně i mezi zaměstnance vybraných firem. Teprve v poslední fázi, odstartované 26. září 2006 se sociální síť Facebook otevřela i pro širokou veřejnost. Podmínkou však byla platná e-mail adresa a věk nad 13 let. K Facebooku se lze připojit kromě počítače nebo notebooku také z mobilního telefonu pomocí aplikace Facebook, nebo přes samotný prohlížeč (Pavlíček, 2010, s. 134-137).

Facebook patří mezi nejpoužívanější internetové stránky a sociální sítě obecně. Mezi nejčastěji udávaným důvodem prvenství, je především fakt, že umožňuje spojení on-line s jejich přáteli z reálného světa, kteří se ne vždy nachází nablízku, čímž umožňuje udržet přátelství. Richard Watson¹⁰ se domnívá, že sociální sítě, převážně síť Facebook, používají převážně osamělí a úzkostliví lidé. Výsledky studie provedené v roce 2013 ukazují, že intenzivní používání Facebooku má na mezilidské vztahy negativní dopad. Tím je myšlen fakt, že intenzivní používání Facebooku vede k častějšímu podvádění ve vztahu, k rozchodům a rozvodům. Častější používání sítě Facebook předpovídá žárlivost, především pak kvůli možnosti si vyhledat například pochybné informace o partnerovi, k nimž by jinak neměl uživatel přístup, nebo si dopisovat s někým, kdo by mohl harmonický partnerský vztah narušovat, jako jsou například kamarádi, náhodné známé osoby opačného pohlaví atd. Vliv na rozvrat vztahů dokazuje studie, která zjistila, že 20 % všech žádostí o rozvod zapříčiňuje právě síť Facebook (Greenfield, 2016, s. 109-148).

Převážnou většinu uživatelů Facebooku tvoří lidé ve věku od 13 do 35 let. Z informací od společnosti AMI Digital vyplývá, že v počtu registrovaných uživatelů v České republice

¹⁰ Britský myslitel a řečník

mírně převládají ženy, kterých je mezi uživateli 2,7 milionu. Celosvětově síť používá alespoň jedenkrát za měsíc více než 2,2 miliardy uživatelů a více než 1,4 miliardy lidí jej využívá každý den. Facebook jakožto sociální síť se poslední dobou potýká s odlivem aktivních uživatelů, což může být spojeno s jeho poměrnou zastaralostí a opotřebovaností. Je tak nahrazován jinými sociálními sítěmi, jako například Instagramem, Whatsappem nebo Viberem (ČTK, 2019).

Ve věkové kategorii vysokoškolských studentů se z mého pohledu jedná o pravděpodobně nejpoužívanější sociální síť. Nejvíce známých či kamarádů používá právě tuto síť na rozdíl od sítí jiných. Na Facebooku mohu nalézt nejen osoby, ale i společnosti poskytující služby a jejich profilové stránky, mohu si zde zahrát hry, využít služeb pomyslného tržiště či se za pomoci účtu přihlásit do spřátelených služeb. To vše, dle mého názoru, z Facebooku dělá největší, nejúspěšnější a nejpoužívanější sociální síť na světě.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 VÝZKUMNÝ PROBLÉM

V teoretické části práce se zaměřuji na vymezení moderních technologií, sociálních sítí a dalších základních otázek. Praktická část navazuje na východiska z teoretické části. Jako výzkumný problém byl stanoven vliv moderních technologií a sociálních sítí na vysokoškolské studenty, aspekty jejich využívání těchto technologií a některé jejich názory s tímto související.

6.1 Výzkumné otázky

Na základě výzkumného problému si vymezuji hlavní výzkumnou otázku, na kterou navazují dílčí výzkumné otázky.

Hlavní výzkumná otázka

Jakou roli hrají moderní technologie a sociální sítě v životě vysokoškolských studentů?

Dílčí výzkumné otázky

1. Jaká je četnost využívání a jaké typy moderních technologií a sociálních sítí preferují?
2. Jakým způsobem používají vysokoškolští studenti moderní technologie a sociální sítě?
3. Jaký je vliv moderních technologií a sociálních sítí na život respondentů?
4. Do jaké míry jsou vysokoškolští studenti závislí na moderních technologiích a sociálních sítích?
5. Jak vysokoškolští studenti navazují kontakty na sociálních sítích?

6.2 Výzkumné cíle

Výzkumné cíle navazují na výzkumný problém a svůj základ mají ve výzkumných otázkách. Pro účely výzkumu je dělím na hlavní výzkumný cíl a dílčí výzkumné cíle.

Hlavní výzkumný cíl

Zjistit, jakou roli hrají moderní technologie a sociální sítě v životě vysokoškolských studentů.

Dílčí výzkumné cíle

1. Zjistit četnost využívání a typy preferovaných moderních technologií a sociálních sítí u studentů vysokých škol.
2. Zjistit způsob používání moderních technologií a sociálních sítí vysokoškolskými studenty.
3. Zjistit, jaký vliv mají moderní technologie a sociální sítě na život respondentů.
4. Zjistit jaká je míra závislosti vysokoškolských studentů na moderních technologiích a sociálních sítích.
5. Zjistit, jak vysokoškolští studenti navazují kontakty na sociálních sítích.

6.3 Metoda sběru dat

Pro účely sběru dat byl vytvořen elektronický dotazník, který byl založen na kvantitativním způsobu sběru dat. Obsahoval celkem 30 otázek, kdy byly 3 otevřené, 12 polootevřených a 15 uzavřených otázek. Dotazník byl dostupný veřejně na webové stránce www.surveymonkey.com. Důvodem výběru této formy sběru dat byla především možnost rychlého sběru dat a snadné zpracování pomocí nástrojů na uvedené webové stránce.

U každé otázky byly uvedeny instrukce, kdy u vybraných otázek bylo možno volit i více než jednu odpověď.

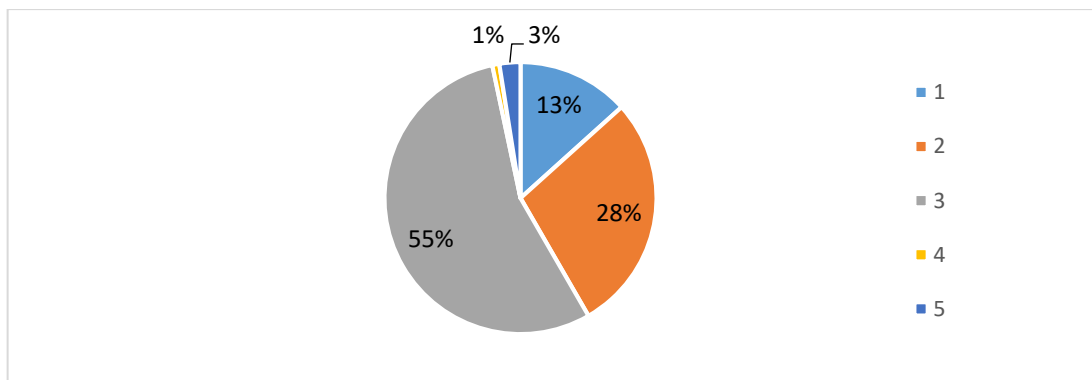
6.4 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor byl tvořen vysokoškolskými studenty, kdy jejich studium je realizováno v rámci českých veřejných či soukromých vysokých škol, a to v prezenční formě studia. Výzkum byl omezen na studenty původem z České republiky. Celkem dotazník vyplnilo 129 lidí, ovšem ne všechny odpovědi byly pro účel výzkumu relevantní. Po zpracování dat zůstalo celkem 120 odpovědí.

Celkově dotazník zodpovědělo 22 studentů (18% respondentů) a 98 studentek (82% respondentů). Věk respondentů odpovídá standardnímu věku vysokoškolských studentů a nejčastější rozmezí je mezi 20 a 23 rokem věku.

Rovněž respondenti objasnili, ve kterém ročníku studují (graf č. 1). Ze 120 studentů jich je 16 (13%) v prvním ročníku, 34 (28%) v druhém ročníku, 66 (55%) ve třetím ročníku, 1 (1%) v ročníku 4 a 3 (3%) studenti jsou zapsáni v 5 ročníku studia. Pro případ, že by se dostal dotazník k absolventovi, měl tento za úkol vyplnit ročník 0, tak aby došlo vyloučení všech nevhodných odpovědí.

Graf č. 1

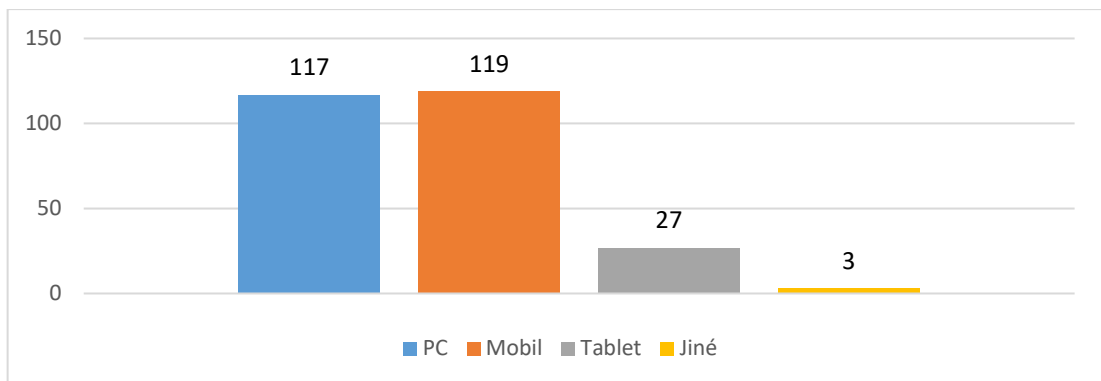


7 ANALÝZA VÝZKUMU

Dílčí výzkumná otázka: Jaká je četnost využívání a jaké typy moderních technologií a sociálních sítí preferují?

Vlastníte...

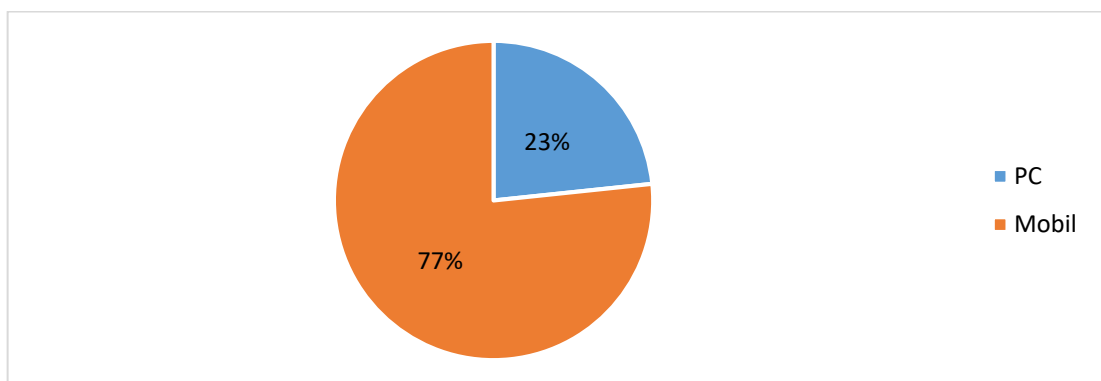
Graf č. 2



Úkolem otázky bylo zjistit, jaké zařízení v rámci moderních technologií studenti mají k dispozici či jaké používají. Každý student mohl vybrat více možností. Jako nejrozšířenější se ukázal být mobilní telefon se 119 uživateli, následovaný stolním či přenosným počítačem se 117 uživateli, dále se do dotazníkového šetření zapojilo 27 uživatelů tabletu a 3 lidé odpověděli, že vlastní i jiné zařízení. V rámci položky jiné, byly zahrnuty po jedné odpovědi chytré hodinky, powerbanka a elektronická čtečka knih zvaná Kindle.

Na kterém zařízení nejčastěji trávíte čas?

Graf č. 3

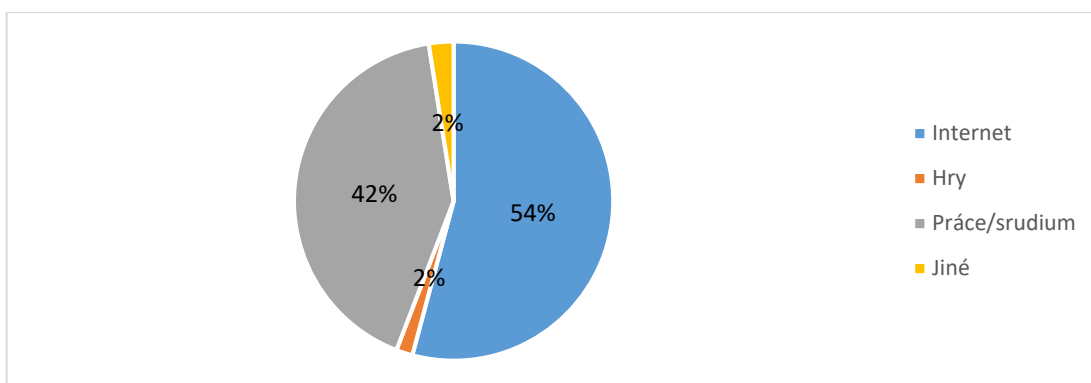


Tato otázka sloužila ke zjištění, které ze svých zařízení respondenti nejčastěji používají, či kde nejvíce tráví čas. Z odpovědí lze vyčíst, že 92 (77%) studentů tráví nejvíce času na

svém mobilním telefonu a 28 (23%) studentů na svém stolním či přenosném počítači. Tablet ani jiné zařízení, uvedené v otázce č. 5, nebylo jako nejfrekventovanější uvedeno u žádného z uživatelů.

K čemu nejčastěji výše uvedené zařízení používáte?

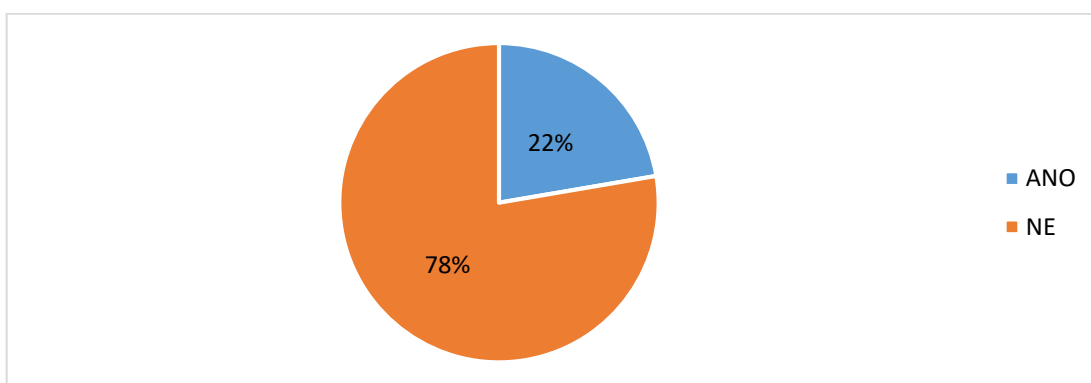
Graf č. 4



Účelem bylo zjistit, jak uživatelé své zařízení využívají ke své činnosti. Nejčastěji tato zařízení využívají na procházení internetu - 65 (54%) odpovědí, dále pak na práci či studium 50 (42%) uživatelů, 2 (2%) uživatelé na tomto zařízení nejčastěji hrají hry a 3 (2%) uživatelé odpověděli na otázku, že zařízení využívají jinak. U odpovědi, že uživatelé nejčastěji používají své zařízení na jiné účely, bylo vždy po jedné odpovědi zastoupeno sledování filmů, aplikace Facebook Messenger a prohlížení internetu spolu se studiem ve stejném poměru používání.

Používáte k technologiím nějaké chytré příslušenství?

Graf č. 5

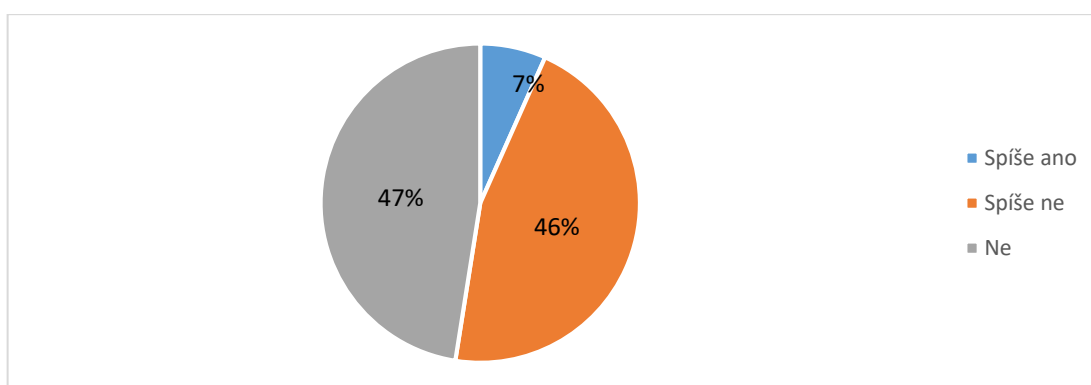


Respondenti měli za úkol objasnit, jestli využívají ke svým zařízením tzv. chytré příslušenství, tedy to, které rozšiřuje využití zařízení více než klasické příslušenství. Většina respondentů, tedy 94 (78%), nedisponuje žádným takovýmto příslušenstvím. 27 (22%) respondentů naopak má takovéto příslušenství k dispozici. Následující graf pak ukazuje, o jaké zařízení se jedná.

Nejčastější odpovědi byly sluchátka s 21 odpověďmi, následované chytrými hodinkami s 14 odpověďmi, a váhou a myší, užívanými po jednom respondentovi. Každý uživatel mohl uvést více druhů příslušenství, které vlastní.

Je pro Vás důležité mít nejnovější model elektronického zařízení?

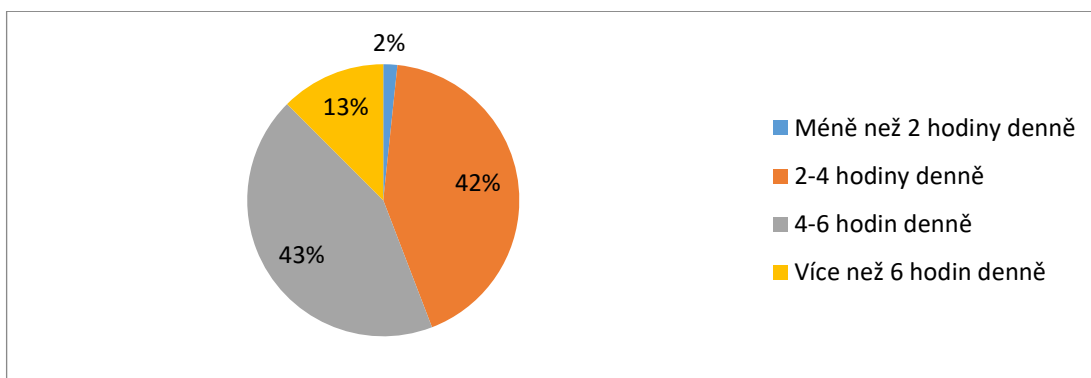
Graf č. 6



Otázka zjišťuje subjektivní vztah respondentů k nejnovějším modelům elektroniky a moderním technologiím. Žádný (0%) z respondentů neuvádí, že by pro něj bylo důležité mít nejnovější model elektroniky. Jako spíše důležité takovouto vlastnost zařízení považuje 8 (7%) respondentů. Naopak spíše nedůležité je mít takovéto zařízení pro 55 (46%) respondentů. Jako absolutně nedůležité, mít nejmodernější elektronické zařízení, je toto pro 57 (47%) respondentů.

Kolik hodin denně využíváte moderní technologie?

Graf č. 7



Účelem je zjištění denní hodinové dotace respondentů na činnost spojenou s využíváním moderních technologií. Méně než 2 hodiny denně využívají moderní technologie 2 (2%) respondenti. Mezi 2 a 4 hodinami je takovýchto uživatelů mezi respondenty 51 (42%). Mezi 4 a 6 hodinami denně využívá moderní technologie 52 (43%) respondentů. Více než 6 hodin pak využívá moderní technologie 15 (13%) respondentů. Pro kategorii odpovědí, kdy doba používání přesahuje 6 hodin, jsou data obsažena v následující tabulce, tabulce č. 1.

Tabulka č. 1

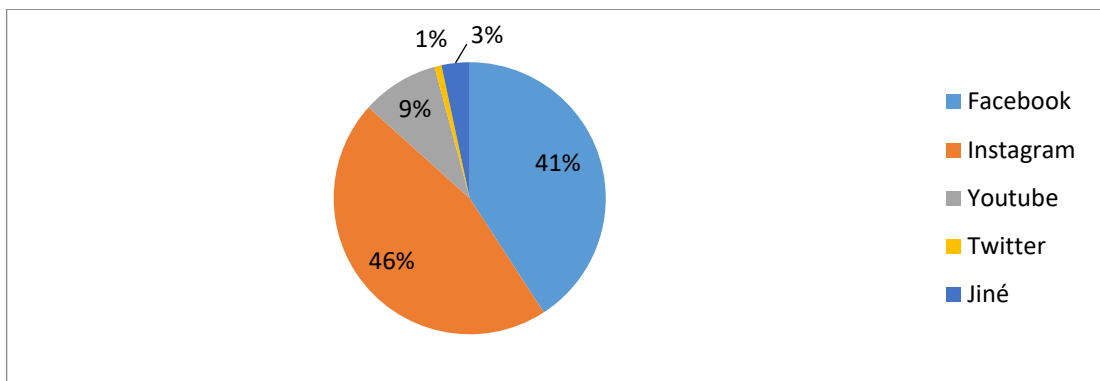
Počet hodin	Četnost odpovědí
8	5
9	2
10	5
11	1
12	1
13	1
14	1
16	1

Využíváte sociální sítě?

Pro další výzkumnou činnost bylo nezbytné získat informace, zda respondenti z řad studentů využívají sociální sítě či nikoliv. Kladně se k této otázce vyjádřilo 119 (> 99%) ze 120 respondentů. Pouze 1 (< 1%) respondent odpověděl, že sociální sítě nevyužívá.

Kterou ze sociálních sítí preferujete?

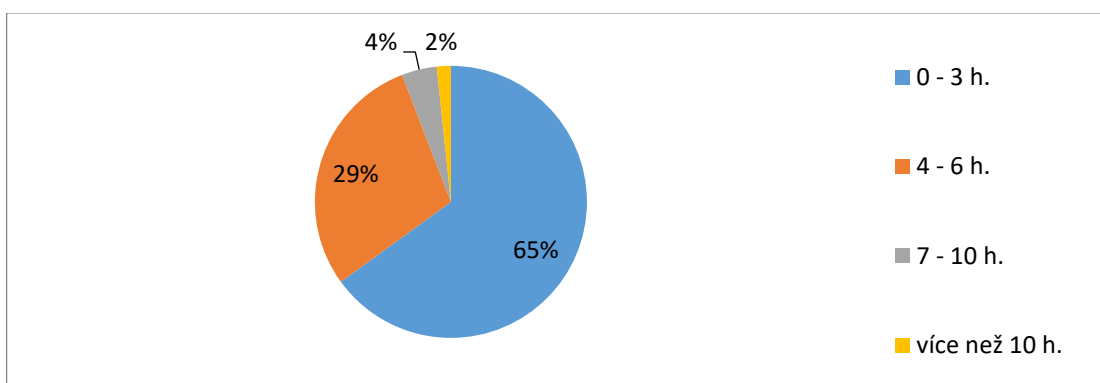
Graf č. 8



Tato otázka má za úkol zjistit, jakou sociální síť respondenti používají nejčastěji. Jako nejčastější se ukázala sociální síť Instagram s 55 (46%) uživateli. Následuje Facebook s 49 (41%), YouTube s 11 (9%) a Twitter s 1 (1%) uživatelem. Dále 4 respondenti uvedli z nabídky, že používají jinou sociální síť. Každý z nich mohl napsat libovolný počet odpovědí, proto v rámci dalších odpovědí můžeme najít sociální síť Letterboxd s 1 hlasem, Tumblr s hlasy dvěma, jeden hlas používající Instagram/Facebook stejně a jeden hlas reflektuje předchozí odpovědi, kdy dotyčný nepoužívá žádnou sociální síť.

Kolik času denně trávíte na sociálních sítích?

Graf č. 9



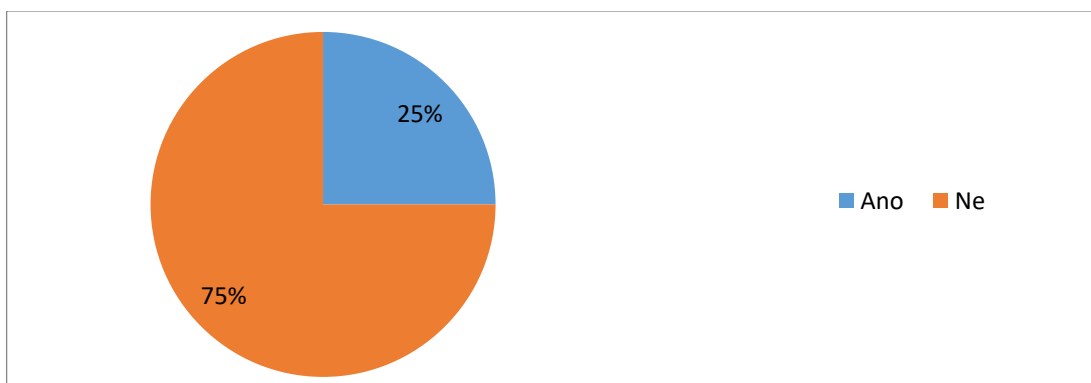
Účelem je zjištění, kolik času uživatelé tráví na sociálních sítích denně. Celkem 21 (18%) respondentů tráví denně na sociálních sítích hodinu. Dvě hodiny na sociálních sítích tráví 34 (28%) respondentů, 3 hodiny 22 (18%) respondentů, 4 hodiny 18 (15%) respondentů, 5 hodin 11 (9%) respondentů, 6 hodin 6 (5%) respondentů, 7 hodin 1 (1%) respondent, 8 hodin 4 (3%) respondenti, 11 hodin 1 (1%) respondent, stejně (1%) jako v případě trávení

času na sociálních sítích v množství 12 hodin denně. V rámci odpovědí lze zjistit, že 1 (1%) respondent netráví na sociálních sítích žádný čas, vzhledem k tomu, že v předchozí otázce uvedl, že nepoužívá sociální sítě. Výše uvedený graf č. 9 uvádí pro přehlednost rozdělení takto stráveného času do kategorií podobných, jako je tomu u moderních technologií (graf č. 7).

Dílčí výzkumná otázka: Jakým způsobem používají vysokoškolští studenti moderní technologie a sociální sítě?

Sdílette informace s neznámými lidmi? O jaké informace se jedná?

Graf č. 10

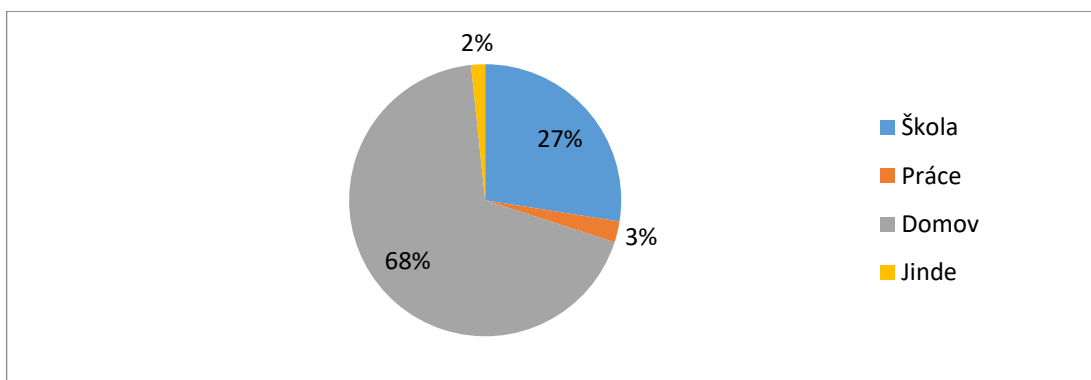


Cílem je objasnit, zda uživatelé na těchto sociálních sítích sdílejí s neznámými lidmi osobní informace. Úkolem otázky není zjistit, zda osobní informace sdílejí všeobecně, jde pouze o neznámé lidi. Celkem 90 (75%) respondentů uvedlo, že žádné informace s neznámými lidmi nesdílí. Naopak 30 (25%) respondentů uvedlo, že informace sdílí.

Jako nejčastější osobní informace, o kterou se s neznámými lidmi respondenti dělí, se ukázala jejich škola s 15 hlasy, následována věkem a datem narození se 7 hlasy, vztahem s 6 hlasy, bydlištěm se 4 hlasy, fotkami se 3 hlasy a jménem a přezdívkou se 2 hlasy. Po jednom hlasu pak měly projekty, koníčky, děti, tréninky, denní záležitosti, kontaktní informace, rodinné vztahy, vtipné události ze života, osobní život, rady/tipy, názory a jídlo/zdravý životní styl. Každý respondent mohl uvést více odpovědí.

Kde nejvíce sociální sítě a moderní technologie používáte?

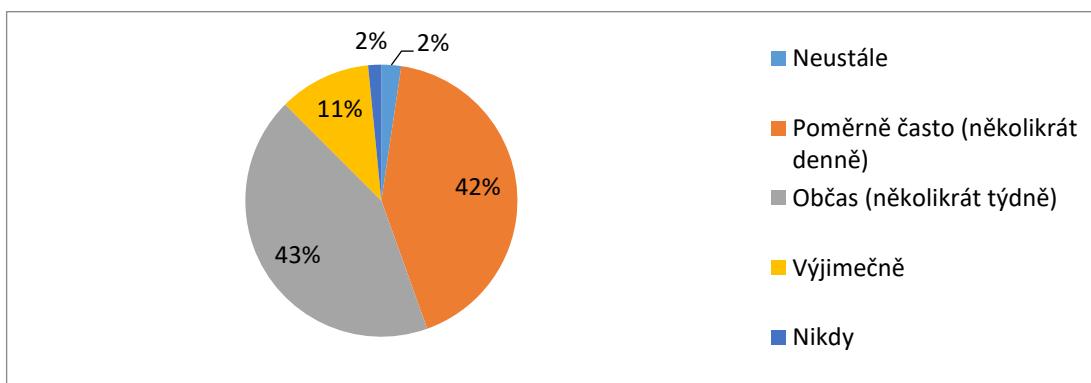
Graf č. 11



Otázka zjišťuje, kde nejčastěji respondenti sociální sítě a moderní technologie používají. Nejčastěji tomu bylo doma, kde je používá 82 (68%) respondentů, následováno školou s 33 (27%) odpověďmi, prací se 3 (3%) odpověďmi a jinde je používají 2 (2%) respondenti. Z těchto dvou respondentů 1 (<1%) nepoužívá sociální sítě nikde, druhý (<1%) pak všude, kde se nachází.

Trávíte čas na sociálních sítích v práci v době pracovního procesu nebo ve škole v době výuky?

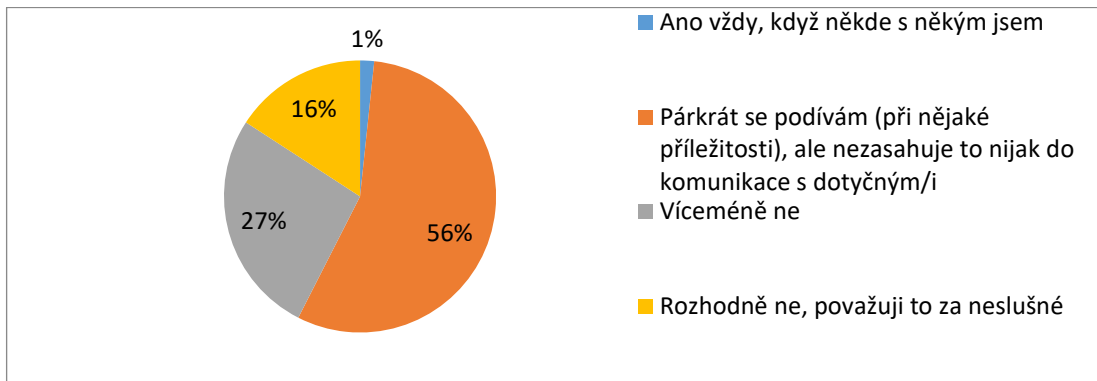
Graf č. 12



Otázka objasňuje, zda uživatelé sociální sítě používají i v době, kdy by se měli věnovat jiné činnosti, konkrétněji jde o pracovní dobu či dobu výuky. Z celkového počtu, uvedli 3 (2%) respondenti, že tak činí neustále. Poměrně často pak 54 (42%) respondentů, občas 55 (43%), výjimečně 14 (11%) a 2 (2%) respondenti nikdy. Žádný respondent pak tak nečiní alespoň 1x za 14 dní.

Trávíte čas na mobilním zařízení/na sociálních sítích během schůzky s přáteli (ve společnosti)?

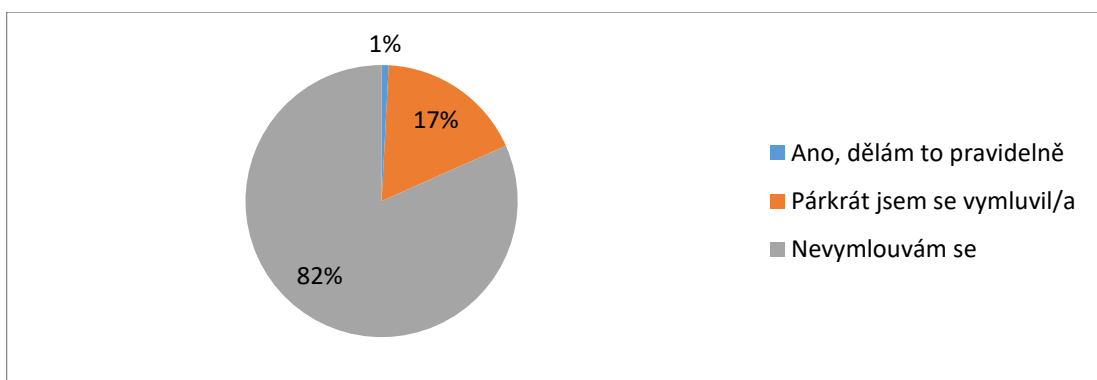
Graf č. 13



Zde měli respondenti uvést, zda tráví čas na sociálních sítích i v době, kdy by měli komunikovat s osobou v rámci osobního kontaktu, či nikoliv. Jako nepřiliš dobrým společníkem se ukázali 2 (1%) respondenti, kteří pokaždé ve společnosti tráví čas na sociálních sítích. Párkrát zkontroluje svou sociální síť 67 (56%) respondentů, kdy se tímto ale nenechají rozptýlit od konverzace. Svůj účet na sociálních sítích v době schůzky spíše nekontroluje 32 (27%) respondentů a 19 (16%) z nich takto nečiní a považuje to za neslušné.

Vymluvil/a jste se někdy přátelům ze schůzky kvůli internetu/sociálním sítím, dopisování si s někým, sledování videí, hraním her apod.?

Graf č. 14

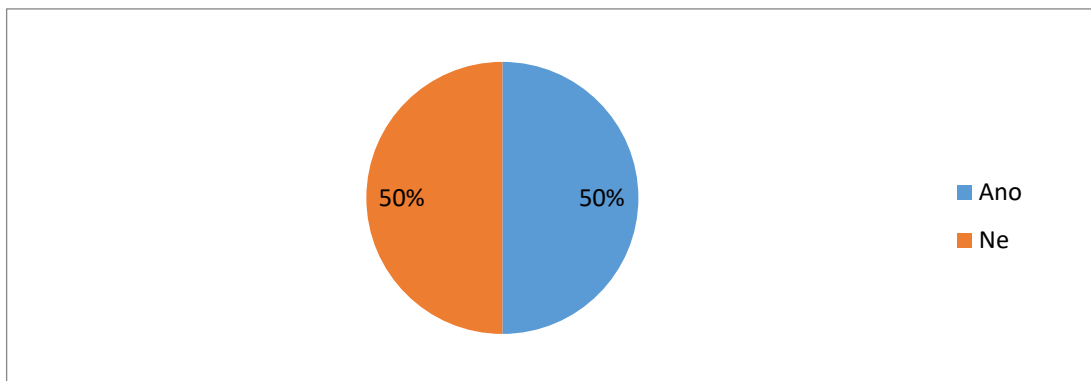


Na rozdíl od předcházející otázky, kdy šlo o zjištění, jak se respondenti chovají na schůzce, míří tato otázka ke zjištění, zda činnost na sociálních sítích či činnost spojená s moderními technologiemi ovlivňuje respondenty při jejich výběru, zda na schůzku jít či nejít. Pravi-

delně se ze schůzky vymlouvá 1 (1%) respondent, párkrát tak učinilo 21 (17%) respondentů a naopak 98 (82%) z nich se z tohoto důvodu nevymlouvá.

Víte o někom ve Vaší věkové kategorii, kdo nemá účet na žádné sociální síti?

Graf č. 15



Účelem otázky je zjistit, zda znají osoby, které nepoužívají sociální sítě v jejich věkové kategorii. Zde dopadly výsledky rovnoměrně. Takovouto osobu zná přesně 60 (50%) respondentů a naopak nezná taktéž 60 (50%) respondentů. Ti, kteří odpověděli, že takovouto osobu znají, měli za úkol uvést počet, kolik takových osob znají. Ten je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 2

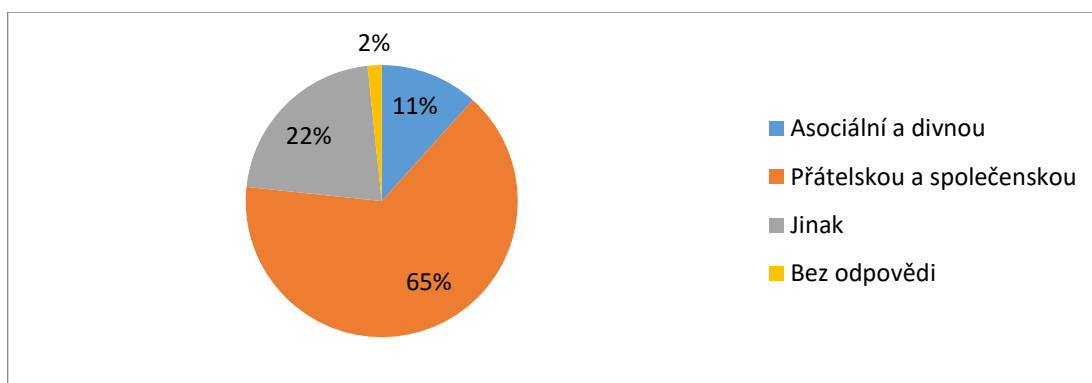
Počet osob	Počet odpovědí
1	17
2	18
3	6
4	6
5	10
8	1
10	1
Nevím přesně	1

Celkem 17 respondentů zná 1 takovouto osobu. Dále 18 respondentů zná 2 takovéto osoby, 3 nebo 4 takovéto osoby zná shodně 6 respondentů, 5 osob zná 10 respondentů a vždy po

jednom respondentovi zná 8 a 10 takovýchto osob. Konkrétní počet nebyl schopen uvést jeden respondent, který uvedl, že neví přesně.

Pokud takovou osobu znáte, nebo kdybyste takovou osobu znal/a, hodnotil/a byste ji jako:

Graf č. 16



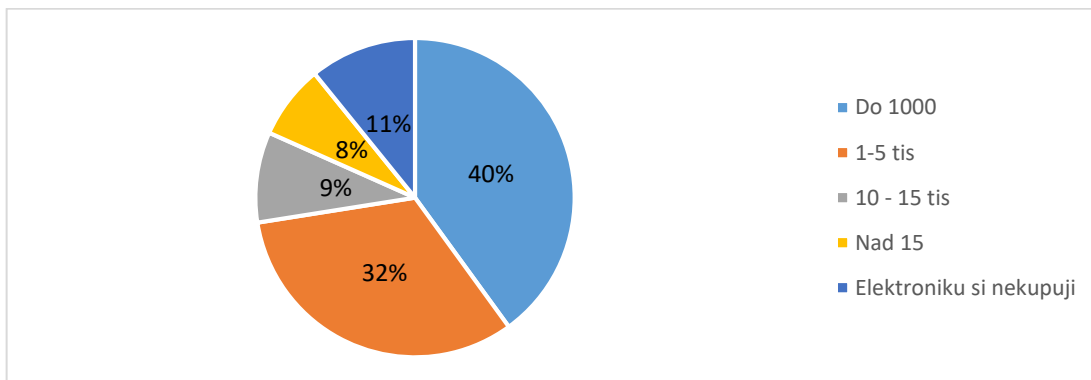
Tato otázka rozvádí předcházející otázku, kdy respondenti mají vyjádřit svůj názor na osoby, které nepoužívají sociální sítě. Jako asociální a divnou by tuto osobu označilo 14 (11%) respondentů. Přátelskou či společenskou 78 (65%) respondentů, 26 (22%) jich odpovědělo jinak a 2 (2%) na otázku neodpověděli.

Z jiných odpovědí, nejvíce respondentů, 3, by takovouto osobu označilo za normální. Následuje odpověď (2 odpovědi), kdy respondenti nevědí, jak by tuto osobu hodnotili. Ostatní odpovědi byly vždy zastoupeny 1 respondentem a jsou jimi: nevím, jak hodnotit, velmi asociální, nesledující trendy, je to jeho/její volba, nemám právo hodnotit, přátelskou ale divnou, neutrální, introvertní ale přátelská, nezávislá, vytrvalou, svobodnou, mimo dění ale přátelskou, upřednostňující specifický životní styl, odlišnou či alternativní, osobou která je sama sebou, normální, těžko říct, dále jeden respondent neuvedl, jak jinak by osobu hodnotil, další nepovažuje tento aspekt za hodnotící kritérium a jedenkrát by tuto osobu respondent nehodnotil.

Dílčí výzkumná otázka: Jaký je vliv moderních technologií a sociálních sítí na život respondentů?

Kolik zhruba ročně utratíte za „chytrou“ elektroniku?

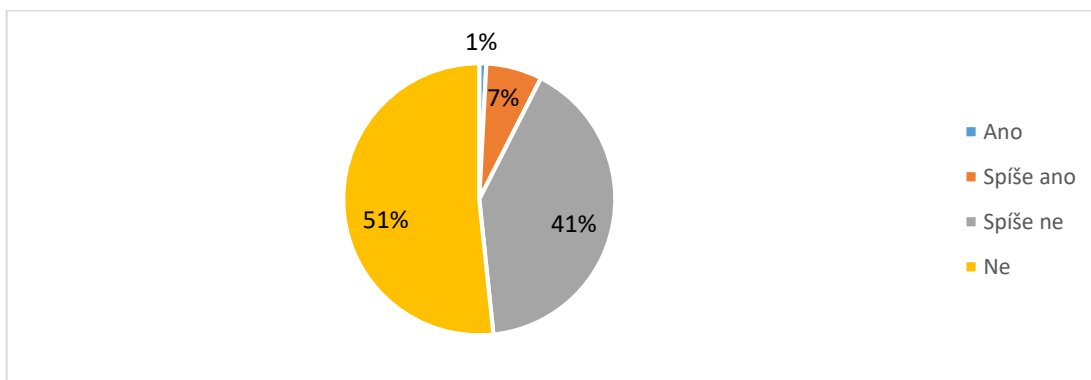
Graf č. 17



Otázka má za úkol zjistit vztah respondentů k elektronice z pohledu jejich finančních výdajů, které mohou naznačovat jejich celkový vztah k moderním technologiím a elektronice. Nejvíce respondentů, 48 (40%), utratí ročně za elektroniku do 1000 Kč. Následuje 39 (32%) uživatelů, kteří utratí od 1000 do 5000 Kč. Celkem 11 (9%) respondentů utratí 10 až 15 000 Kč. Nad 15000 Kč pak ročně utratí 9 (8%) respondentů. Poměrně velkou skupinu tvoří i respondenti, kteří za elektroniku neutrací vůbec a nekupují ji. Takových se v dotazníkovém šetření objevilo 13 (11%).

Obejdete se při svém studiu bez moderních technologií?

Graf č. 18

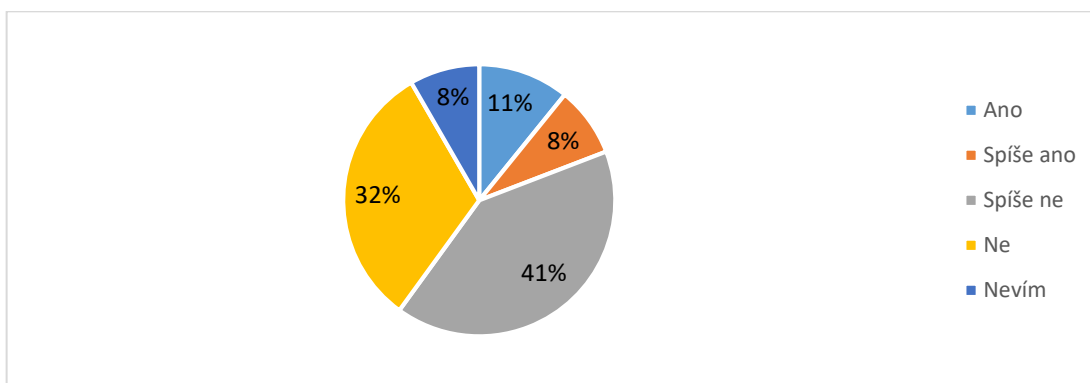


Úkolem je objasnit, zda si respondenti dovedou představit své studium bez svých výše uvedených zařízení či moderních technologií jako takových. Pouze jeden (1%) respondent

si dovede studium bez moderních technologií představit. Jako spíše představitelný si takovéto studium dovede představit 8 (7%) respondentů. Naopak jako spíše nepředstavitelné je takovéto studium pro 49 (41%) respondentů a rozhodně si jej nedovede takto představit 62 (51%) z nich.

Dokázal/a byste si svůj život v současné době představit bez moderních technologií?

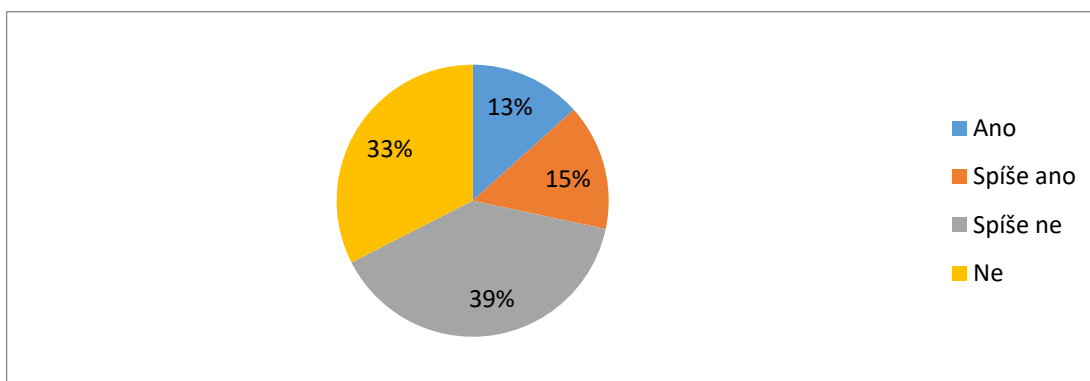
Graf č. 19



Otázka má za úkol rozšířit předcházející otázku, kdy zjišťuje vztah studentů k moderním technologiím z pohledu jejich způsobu života. Celkem 13 (11%) studentů odpovědělo, že si dovede představit život bez moderních technologií. Jako spíše představitelný je tento druh života pro 10 (8%) studentů. Naopak 49 (41%) studentů si život takto představit spíše nedovede. Jako absolutně nepředstavitelný je život bez moderních technologií pro 38 (32%) studentů. Na otázku nedovedlo odpovědět 10 (8%) respondentů.

Utíkáte někdy do virtuálního světa před reálným životem?

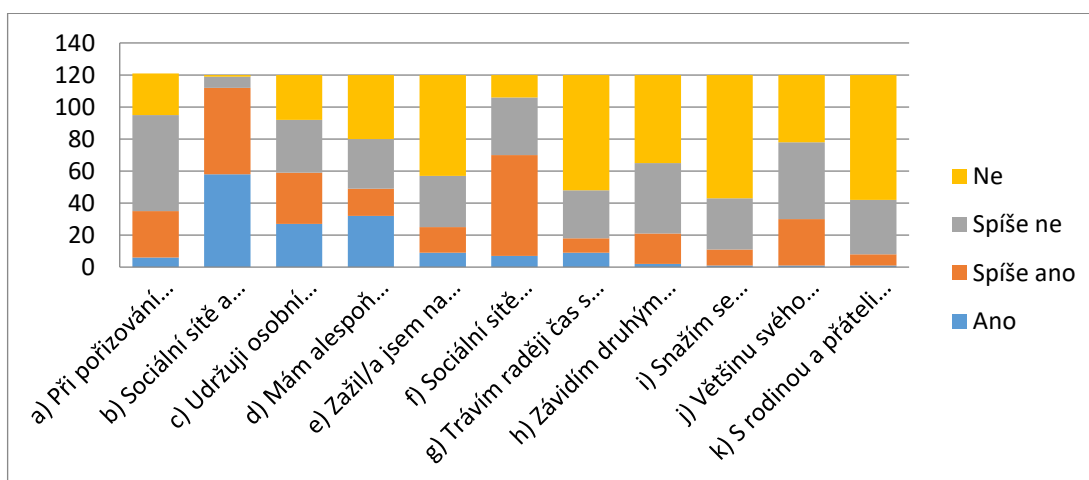
Graf č. 20



Úkolem této otázky bylo zjištění, zda respondenti virtuální realitu vyhledávají jako únik z reálného světa a do jaké míry mají vztah. Do virtuální reality uniká z reálného světa 16 (13%) respondentů a dalších 18 (15%) občasně či spíše ano. Naopak je tomu u 47 (39%) respondentů, kteří spíše neunikají, a dalších 39 (33%) neuniká vůbec.

Vyjádřete svou míru souhlasu/nesouhlasu s danými výroky:

Graf č. 21



Otázka, respektive jednotlivé otázky směřovaly na zmapování působení respondentů na sociálních sítích, kdy část otázek směřuje nejen na jejich aktivitu, ale i na aktivitu jiných uživatelů sociálních sítí vůči respondentům. První podotázka (písmeno a)), „**Při pořizování moderních technologií se nechávám ovlivnit přáteli.**“ měla za úkol zjistit možné ovlivňování respondenta chováním jiných osob. Na tuto otázku odpovědělo 6 (2%) respondentů, že se ovlivňovat nechají, 29 (25%) že částečně ano, 60 (50%) spíše kamarádi neovlivňují a 26 (22%) respondentů neovlivňují vůbec. Druhá podotázka (písmeno b)), „**Sociální sítě a moderní technologie považuji za užitečnou pomůcku.**“ zjišťuje postoj respondentů k sociálním sítím jako takovým. Na tuto otázku souhlasně odpovědělo 58 (48%) respondentů, 55 (46%) sociální sítě považuje za spíše užitečnou pomůcku, 7 (5%) za spíše neužitečnou a pouze 1 (<1%) respondent za absolutně neužitečnou. Třetí otázka (písmeno c)), „**Udržuji osobní kontakt s člověkem, s nímž jsem se seznámil/a prostřednictvím sociální sítě.**“ měla za úkol zjistit, zda sociální síť v životě respondentů plní svůj zamýšlený cíl. Kladně na tuto otázku odpovědělo 27 (23%) respondentů, 32 (26%) respondentů občas takovýto kontakt udržuje, 33 (27%) spíše neudržuje a 28 (24%) neudržuje vůbec. Čtvrtá podotázka (písmeno d)), „**Mám alespoň jednu negativní zkušenost s**

člověkem, kterého jsem poznal/a prostřednictvím sociální sítě“ měla za úkol zjistit, jaké mají respondenti zkušenosti s ostatními uživateli sociálních sítí. Negativní zkušenost má 32 (27%) respondentů, spíše negativní zkušenost s jiným uživatelem 17 (17%) respondentů a naopak 31 (26%) respondentů uvedlo, že takovou zkušenost spíše nemají. Pro 40 (33%) respondentů sociální síť nepřinesla žádnou negativní zkušenost, co se týče kontaktů s jiným člověkem.

Pátá podotázka (písmeno e)), „**Zažil/a jsem na sociální síti situaci, kdy jsem byl/a zesměšňován/a, ponižován/a apod.**“ měla za cíl zjistit, zda se respondenti stali v minulosti obětí šikan či nevhodného chování na sociální síti. Z dotazovaných 9 (8%) odpovědělo, že se setkalo s takovýmto chováním, dalších 16 (14%) respondentů zažilo chování, které lze označit jako částečně nevhodné jednání, či jednání hraničící se šikanou. Opačnou zkušenost má 32 (26%) respondentů, kteří uvedené chování nemohou takto označit, a 63 (52%) respondentů se s podobným chováním vůbec neseťkalo. Následující podotázka (písmeno f)), „**Sociální síť vnímám jako zbytečného požírače času.**“ slouží k zmapování názoru respondentů na sociální síť. Jako požírač zbytečného času je považuje 7 (6%) respondentů. Dalších 63 (52%) z nich si myslí, že by je takto spíše šlo označit. Naproti tomu 36 (31%) respondentů by je takto spíše neoznačilo a 14 (11%) z nich by je takto rozhodně neoznačilo. Další podotázka (písmeno g)), „**Trávím raději čas s přáteli na sociálních sítích než se svou rodinou.**“, směřuje k zodpovězení otázky důležitosti sociálních sítí v životě respondentů. Přednost před rodinou dá sociální síti 9 (8%) respondentů, spíše by jí dalo přednost také 9 (8%) respondentů a naopak 30 (25%) respondentů by jí přednost spíše nedalo. Rodina má před sociálními sítěmi přednost u 72 (59%) respondentů.

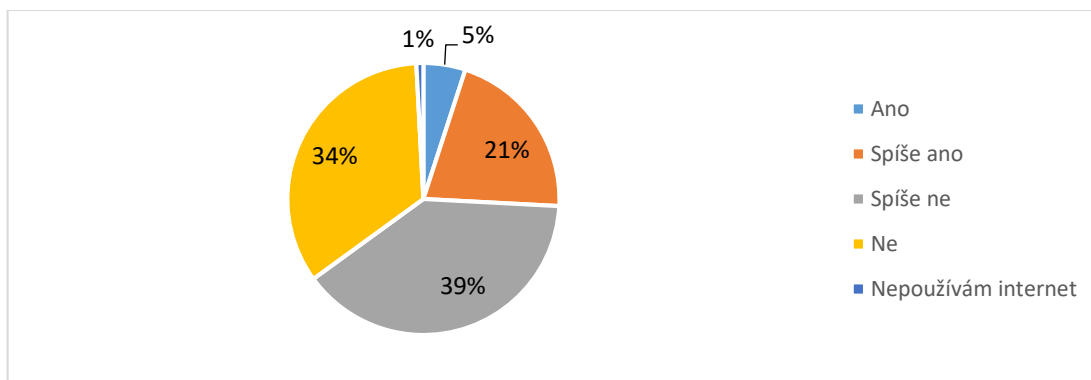
Podotázka (písmeno h)), „**Závidím druhým dokonalý život, který prezentují na sociálních sítích.**“ zjišťuje, zda sociální síť ovlivňuje myšlení respondentů z řad studentů. Takovýto život rozhodně závidí 2 (2%) respondenti. Spíše tento život závidí 19 (17%) respondentů, spíše nezávidí 44 (34%) respondentů a rozhodně nezávidí 55 (47%) respondentů. Následující podotázka (písmeno i)), „**Snažím se napodobit přátele na sociálních sítích.**“ Zjišťuje, zda se respondenti snaží napodobovat své přátele na sociálních sítích, tedy jak moc je tyto lidé ovlivňují pomocí tohoto prostředku. Takto ovlivněn je 1 (1%) respondent, částečně ovlivněno 10 (9%) respondentů a naopak spíše neovlivněno 32 respondentů (27%). Rozhodně neovlivněno je dle svého mínění 77 (63%) respondentů. Podobně, jako předchozí podotázka, i podotázka (písmeno j)) „**Většinu svého volného času trávím na sociálních sítích.**“ Zjišťuje míru ovlivnění respondentů sociálními sítěmi, tentokrát ovšem

z pohledu jejich časového vyžití. Většinu svého volného času na nich tráví 1 (1%) respondent. Větší část svého volného času 29 (24%) respondentů. Naopak většinu volného času zde spíše netráví 48 (41%) respondentů a 42 (34%) respondentů tak nečiní rozhodně. Poslední podotázka (písmeno k) „**S rodinou a přáteli raději komunikují prostřednictvím sociálních sítí a moderních technologií než osobně v přímém kontaktu.**“ směřuje vůči zvyklostem, které respondenti mají v rámci komunikace přes sociální sítě. S rodinou raději komunikuje přes sociální sítě 1 (1%) respondent. Spíše radši takto komunikuje 7 (6%) respondentů. Naopak spíše osobně radši komunikuje 34 (28%) respondentů. Rozhodně upřednostňuje osobní kontakt s rodinou 78 (65%) respondentů.

Dílčí výzkumná otázka: Do jaké míry jsou vysokoškolští studenti závislí na moderních technologiích a sociálních sítích?

Znervózňuje Vás, nebo zažíváte nepříjemné pocity, pokud někde není žádné dostupné připojení k internetu?

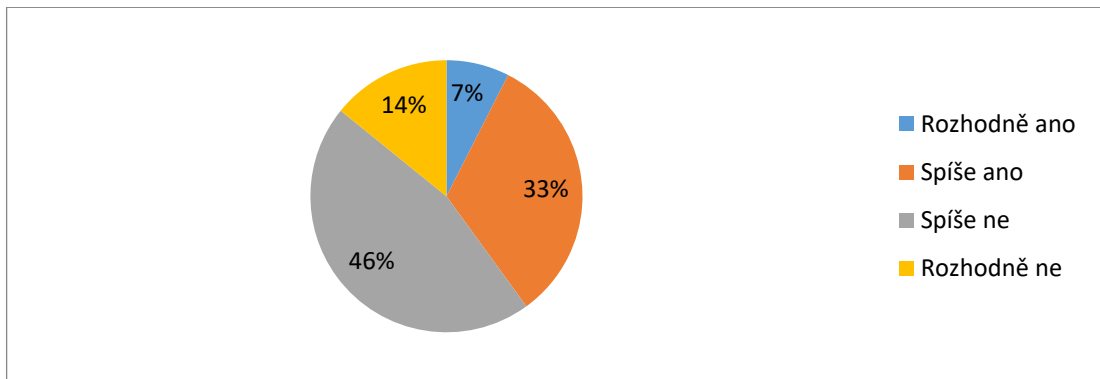
Graf č. 22



Otázka směřovala na posouzení možných příznaků počínající či rozvinuté závislosti uživatelů na internetu. V případě, kdy nemají respondenti přístup k internetu, 6 (5%) z nich pociťuje nervozitu. Občasné nepříjemné pocity se projevují na 25 (21%) respondentech. Takovéto problémy nemá 47 (39%) respondentů, kteří spíše takovými stavy netrpí. Úplně bez nepříjemných pocitů je bez dostupnosti internetu 41 (34%) respondentů. Jeden (1%) respondent nepoužívá internet.

Označil/a byste se subjektivně za závislou osobu na sociální síti?

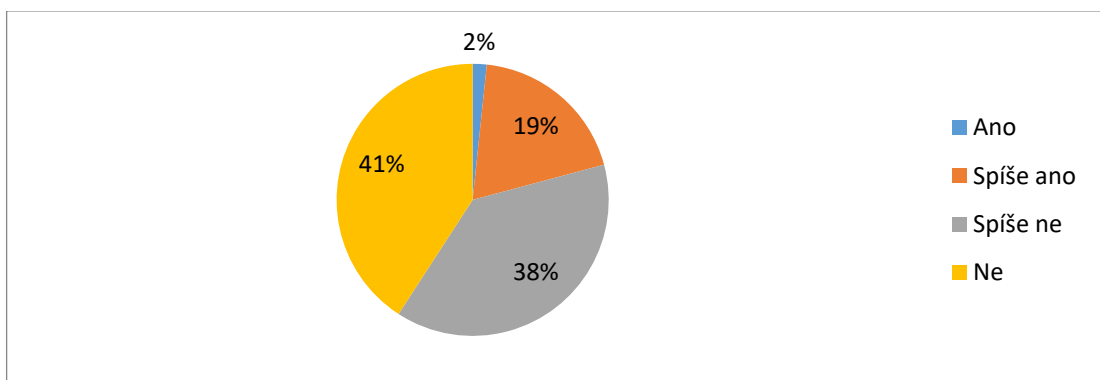
Graf č. 23



Zaměření otázky je na subjektivní zhodnocení dotazovaných, konkrétněji zda se oni sami cítí být závislí na sociálních sítích. Jako rozhodně závislých se cítí 9 (7%) respondentů, spíše závislým se označilo 39 (33%) respondentů, naopak 55 (46%) respondentů se cítí jako spíše jako osoba nemající závislost na sociální síti a 17 (14%) osob by se neoznačilo za závislou osobu vůbec.

Dílčí výzkumná otázka: Jak vysokoškolští studenti navazují kontakty na sociálních sítích?***Upřednostňujete navazování kontaktů s druhými lidmi prostřednictvím sociálních sítí?***

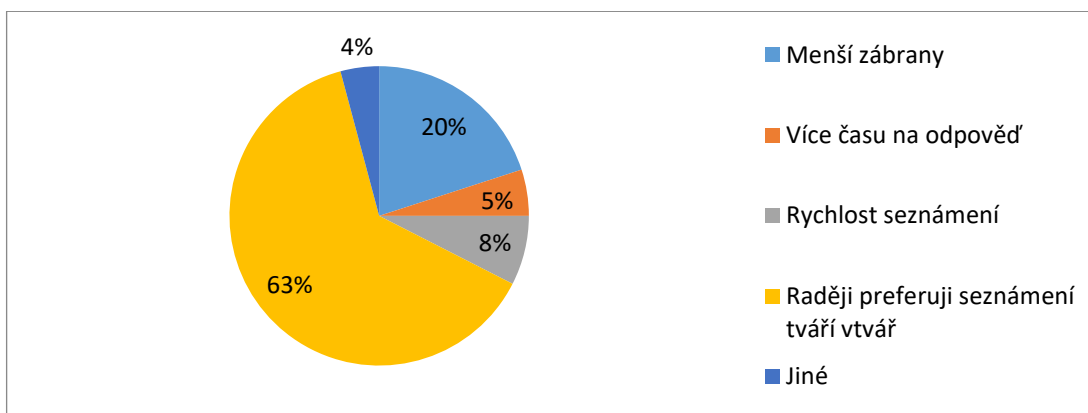
Graf č. 24



Tato otázka směřuje k objasnění, zda respondenti upřednostňují navazování kontaktů prostřednictvím sociálních sítí, či nikoliv. Celkem 2 (2%) respondenti upřednostňují takovýto způsob navazování kontaktů. Spíše jej upřednostňuje 23 (19%) respondentů, 46 (38%) z nich naopak spíše neupřednostňuje a 49 (41%) jej neupřednostňuje vůbec.

Proč upřednostňujete tuto možnost seznámení před osobním kontaktem?

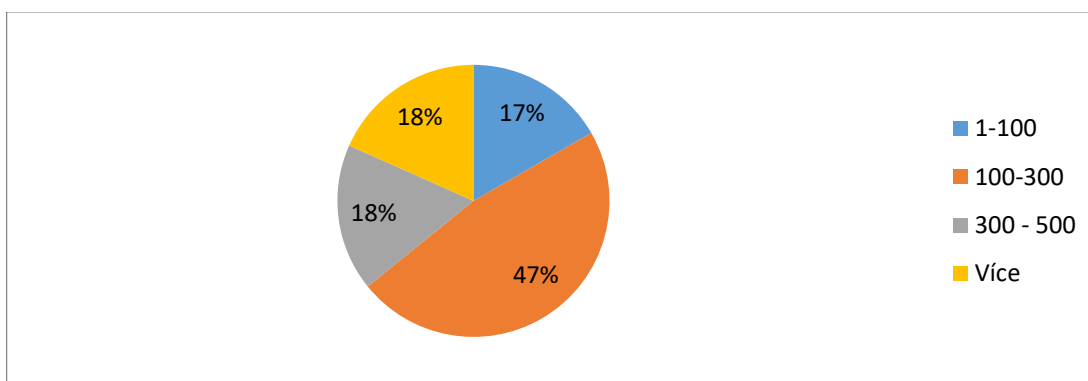
Graf č. 25



Otázka měla za úkol zjistit důvod, proč uživatelé upřednostňují seznámení pomocí sociálních sítí a navazuje tak na předcházející otázku. Pro 24 (20%) respondentů jsou důvodem menší zábrany, které při seznamování mají. Pro 6 (5%) respondentů je výhodou více času na odpověď a pro 9 (8%) rychlost seznámení. Celkem 76 (63%) uživatelů naopak preferuje seznamování tváří v tvář, a tedy upřednostňují osobní seznamování. Možnosti jiné využilo 5 (4%) respondentů, z nichž 3 neupřednostňují seznamování na sociálních sítích a dva se k tomuto nevyjádřili.

Kolik zhruba máte přátel (sledovatelů) na Vámi nejpoužívanější sociální síti?

Graf č. 26



Účelem bylo zjištění, jak si respondenti na sociálních sítích vedou z pohledu sledovatelů či přátel. Mezi 1 a 100 sledovateli na sociálních sítích má 20 (17%) respondentů. Mezi 100 a 300 má 57 (47%) respondentů, 300 – 500 má 21 (18%) respondentů a nad 500 celkem 22

(18%) respondentů. Uživatelé, kteří mají nad 500 sledovatelů, uváděli i konkrétní počet, který je uveden v následující tabulce, tabulce č. 3.

Tabulka č. 3

Počet sledovatelů	Četnost odpovědí
0	2
564	1
590	1
600	2
650	1
700	1
800	1
850	1
600 - 1000	1
900	1
1000	2
1300	1
2300	1
10 171	1
20000	1
28000	1
33000	1

Nejčetnější odpovědí bylo 800 sledovatelů, kdy tento počet mají celkem 3 respondenti. Po 2 respondentech uvedlo, že mají 600, 1000, respektive 0 sledovatelů. Zbylí respondenti uvedli, že mají 564, 590, 600, 650, 700, 850, 600 – 1000, 900, 1300, 2300, 10 171, 26 000, 28 000 a 33 000, tyto odpovědi uvedl vždy jeden respondent.

8 SHRnutí VÝSLEDKŮ

Tato kapitola shrnuje provedený výzkum a zhodnocuje tak jednotlivé dílčí cíle práce. Jejich zodpovězení je provedeno formou interpretace jednotlivých dílčích výzkumných otázek. V bakalářské práci jsem zjišťovala, jakou roli hrají moderní technologie a sociální sítě v životě vysokoškolských studentů, což je jejím hlavním cílem a zároveň s tímto koresponduje i hlavní výzkumná otázka. Hlavní výzkumný cíl lze zodpovědět pomocí shrnutí dílčích výzkumných cílů.

Dílčí výzkumná otázka č. 1: Jaká je četnost využívání a jaké typy moderních technologií a sociálních sítí preferují?

Na základě získaných dat lze říci, že studenti mají k moderním technologiím a sociálním sítím kladný vztah. Všichni respondenti vlastní zařízení patřící mezi moderní technologie, kdy zároveň pouze 1 respondent nemá účet na sociálních sítích.

Mezi moderními technologiemi vládne používání mobilního telefonu (119 respondentů) následovaného stolním či přenosným počítačem (117 respondentů). Žádné jiné zařízení studenti nepoužívají ve významné míře. Naopak lze říci, že studenti nepoužívají tzv. chytré příslušenství, které je doménou poslední doby. Pouze necelá čtvrtina respondentů využívá takovéto zařízení. Nejčastěji dané zařízení používají k surfování na internetu (54%), na což vzápětí navazuje práce či studium (42%). Lze tak říci, že nejvíce studentů využívá moderní technologie k zábavě, až na druhém místě jde o pomocníka při práci či studiu.

Rovněž zajímavé je zjištění, že více jak 78% respondentů nepoužívá tzv. chytré příslušenství, které poslední dobou získává své místo na trhu a rozšiřuje funkce hlavního zařízení. Zde lze jako možné vysvětlení uvést, že vysokoškolští studenti nemají dostatečný příjem, aby si mohli takovéto příslušenství pořídit, jelikož se jedná o poměrně velkou finanční investici. To do jisté míry koresponduje se zjištěním, že více než 90% respondentů nepotřebuje nejnovější model zařízení, což vzhledem k době, kdy výrobci chrlí na trh čím dál častěji inovované modely zařízení, je zajímavé zjištění, neboť vysokoškolští studenti nebudou hlavní skupinou, která bude ihned po uvedení na trh tyto modely kupovat.

Co se týče četnosti používání moderních technologií, respondenti nejčastěji tráví v jejich společnosti 4 až 6 hodin denně. Dvěma pomyslnými extrémy jsou méně než 2 hodiny denně, kdy takto tráví čas pouze 2 respondenti. Naprostým opakem je respondent, který takto

tráví 14 hodin ze dne. Vztaheno k netolismu, můžeme říci, že valná většina respondentů by mohla naplňovat znaky závislosti, kdy v některých případech by šlo o závislost těžkou, především k přihlídnutí k faktu, že takto respondent tráví naprostou většinu svého dne. Na druhou stranu téměř 75% respondentů uvádí, že v případě moderních technologií tráví 2 - 6 hodin denně jejich používáním, což vzhledem k možnému používání v práci či škole a ve volném čase lze považovat za přiměřenou hodnotu, i když zde rovněž platí, že méně je někdy více.

Ze sociálních sítí je nejvíce používanou sociální sít' Instagram (46 %), následovanou Facebookem (41%). Zbylé sociální sítě se vyskytují v malém měřítku. Samotné zastoupení sociálních sítí není přílišným překvapením, především vzhledem k obecné koncentraci uživatelů v rámci omezeného portfolia sítí. Co ovšem z mého pohledu lze považovat za překvapení, je prvenství Instagramu, kdy jsem neočekávala vítězství této sítě a její největší procentuální zastoupení.

Stejně jako u moderních technologií, tak i u sociálních sítí byla předmětem výzkumu doba, kterou respondenti tráví jejich používáním. Téměř 2/3 respondentů tráví používáním sociálních sítí 0 až 3 hodiny denně. Naopak 6 % respondentů takto tráví 7 a více hodin ze dne. Toto zjištění mě samotnou překvapilo, neboť jsem měla za to, že tyto hodnoty budou opačné. Výše zmíněných 6% respondentů může vykazovat těžkou závislost na sociálních sítích a mohli by být výrazně ovlivněni z pohledu navazování mezilidských vztahů.

Dílicí výzkumná otázka č. 2: Jakým způsobem používají vysokoškolští studenti moderní technologie a sociální sítě?

Po zjištění typů preferovaných moderních technologií a sociálních sítí a doby jejich používání, přišlo na řadu zjištění, jakým způsobem respondenti tyto vymoženosti používají. Překvapivým zjištěním je fakt, že 75% respondentů postupuje v souladu s pravidly bezpečného používání sociálních sítí a internetu, kdy nesdílí osobní informace s cizími lidmi. Tento výsledek je nadmíru potěšující, s přihlídnutím na úsilí a finanční náročnost informačních kampaní na podporu bezpečného používání internetu. Zbylých 25% respondentů sice sdílí informace, ovšem i tak lze tyto informace brát v řadě případů jako relativně obecné informace a pro případ jejich zneužití i méně citlivé.

Z výsledků lze říci, že většina respondentů nejvíce používá moderní technologie a sociální sítě doma (68%). Ovšem téměř 1/3 respondentů toto činí v práci či ve škole. Ovšem zde lze

říci, že respondenti patří k méně ukázněným zaměstnancům či studentům. Pouze 2% nepoužívá moderní technologie a sociální sítě v práci či zaměstnání vůbec. Naopak 42% respondentů takto činí pravidelně a dalších 43% občas. Toto může mít vliv na jejich pracovní výkon a soustředěnost.

Rovněž lze říci, že respondenti jsou spíše dobrými společníky. Při schůzce s přáteli kontroluje své sociální sítě drtivá většina respondentů pouze příležitostně či vůbec (98%). Toto zjištění je zajímavé s přihlédnutím na oblíbené upozornění na nevhodné používání sociálních sítí při fyzickém kontaktu s lidmi. Rovněž při jednávání schůzek jsou respondenti spíše vhodnými společníky, kdy více než 80% z nich nepoužívá moderní technologie a sociální sítě k výmluvě ze schůzek.

Zajímavé zjištění je i fakt, že polovina respondentů zná ve své věkové kategorii někoho, kdo nemá na sociální síti účet. Vzhledem k rozšířenosti sociálních sítí mám za to, že toto číslo je poměrně veliké a potenciál sociálních sítí není ani zdaleka vyčerpán, kdy velká část kontaktů mezi lidmi musí i nadále probíhat v reálním světě či jinou kontaktní platformou, jako například textovými zprávami. Co se týče počtu, nejvíce respondentů zná 1 – 2 takové osoby. Pozoruhodná je i odpověď 2 respondentů, kdy jeden z nich zná 8 takovýchto osob a druhý 10. Toto číslo mě osobně přijde poměrně vysoké a skutečnost, proč je v dané kategorii takový diametrální rozdíl, by mohla být sama o sobě předmětem zvláštního výzkumu. Respondentům ovšem k takovýmto osobám mají spíše pozitivní vztah, i tak se najde 11% z nich, kteří tyto osoby označují negativně.

Dílčí výzkumná otázka č. 3: Jaký je vliv moderních technologií a sociálních sítí na život respondentů?

Z pohledu finančního mají moderní technologie na respondenty pouze malý vliv. Celkem 72% z nich ročně utratí za novou elektroniku do 5 000 Kč a 11% elektroniku nenakupuje vůbec.

Své studium si bez elektroniky nedovede představit 92% respondentů, což je opravdu vysoké číslo. Ovšem tento výsledek se dal očekávat, kdy např. počítač slouží nejen jako poznámkový blok, ale často pomáhá i s řešením studentových úkolů. Naopak „pouze“ 73% respondentů si nedovede bez moderních technologií představit svůj život. Zde je vidět podstatný rozdíl, kdy 20% respondentů je moderními technologiemi více ovlivněno při svém studiu, než v životě jako takovém.

Virtuální realita, coby prostředek tvořený moderními technologiemi, se ukázal jako nepříliš častý prostředek úniku před problémy reálného světa. Pouze více než ¼ respondentů využívá virtuální realitu k tomuto účelu, zbytek využívá jiné formy rozptýlení.

Zároveň platí, že pouze malá část respondentů se při pořizování moderních technologií nechá ovlivnit kamarády. To samé platí o životě na sociálních sítích, kdy takto vykreslený život většina respondentů neobdivuje a nenechává se takto ovlivňovat. Zde je nutné podotknout, že takovýto pohled může být do značné míry subjektivní a respondenti si vliv pouze neuvědomují.

Naprostá většina respondentů (112) považuje moderní technologie a sociální sítě za užitečnou pomůcku, kdy ovšem sociální sítě považuje 70 respondentů za požírače času. Toto zjištění ukazuje, jaký vliv mají sociální sítě na respondenty, kdy jsou sice užitečné, ale zároveň si většina respondentů uvědomuje jejich negativní dopad z hlediska časové ztráty. To potvrzuje i fakt, že většina respondentů netráví většinu svého volného času na sociálních sítích, jak činí 30 respondentů.

Z pohledu mezilidských vztahů neovlivňují sociální sítě respondenty tak, jak by se dalo očekávat. 102 respondentů tráví raději čas se svou rodinou, než na sociálních sítích, což je o 10 méně, než kolik raději komunikuje s přáteli a rodinou osobně, nikoliv na sociálních sítích. Ovšem i tak sociální sítě alespoň částečně ovlivňují kontakty, které respondenti navazují. Zhruba polovina respondentů udržuje kontakt s někým, koho poznal pomocí sociálních sítí.

Dílčí výzkumná otázka č. 4: Do jaké míry jsou vysokoškolští studenti závislí na moderních technologiích a sociálních sítích?

Výše zmíněná dílčí otázka navazuje na zjištění, kolik času tráví respondenti používáním moderních technologií a sociálních sítí. Zde ovšem nejde o posouzení jejich možné závislosti, ale jejich osobní pocit. Více než 2/3 respondentů nepocituje nepříjemné pocity v době, kdy nemají přístup k internetu. Naopak více než 25% respondentů tyto nepříjemné pocity má. To samo o sobě může být příznakem závislosti na internetu.

U sociálních sítí jsou ovšem tyto výsledky rozdílné. Subjektivně závislým se cítí 40% respondentů, což je dle mého názoru poměrně velké číslo. S přihlédnutím k časovému užití

sociálních sítí lze říci, že část respondentů se cítí být závislá, i když netráví na sociálních sítích většinu dne.

Dílčí výzkumná otázka č. 5: Jak vysokoškolští studenti navazují kontakty na sociálních sítích?

Většina respondentů navazuje kontakty s lidmi raději osobně (79%) než pomocí sociálních sítí. S ohledem na možnou anonymnost sociálních sítí, kdy by se dalo předpokládat, že pro respondenty bude pohodlnější použít sociální síť, jde o zajímavé zjištění. Co ovšem nekoresponduje, je důvod proč respondenti preferují sociální síť před osobním kontaktem. Zde pouze 66% respondentů uvedlo, že se raději seznamují osobně. Toto lze interpretovat, že ne každý, kdo preferuje osobní formu kontaktu, ji ve skutečnosti neupřednostňuje při kontaktu samotném.

Při používání sociálních sítí jsou respondenti aktivní. Nejvíce respondentů má na svém nejpoužívanějším účtu na sociální síti 100 – 300 kontaktů. Co stojí za pozornost, jsou uživatelé, kteří mají až 33 000 kontaktů. Zde nelze předpokládat, že všechny tyto kontakty znají i osobně a je otázkou, zda tyto kontakty nenavazují pouze, co by kvantitativní množinu bez zamýšlené komunikace.

Na základě zodpovězení dílčích cílů, lze říci, že z pohledu cíle hlavního, mají moderní technologie a sociální síť na život studentů poměrně velký vliv a hrají v jejich životě významnou roli.

8.1 Doporučení pro praxi

V předcházející kapitole jsem shrnula výzkum zaměřený na zjištění, jakou roli mají moderní technologie a sociální síť v životě vysokoškolských studentů. Z výzkumu vyplynulo, že tato role je velká, ovšem je zde rozdíl mezi moderními technologiemi a sociálními sítěmi.

V zájmu možné závislosti vysokoškolských studentů lze doporučit rozvoj preventivních programů na boj proti závislosti, kdy velká skupina respondentů by mohla být závislostí v budoucnu ohrožena, byť v současné době tomu tak není. Část respondentů by z tohoto pohledu měla vyhledat odbornou pomoc, kdy vykazují hodnoty blížící se těžké závislosti.

Rovněž lze doporučit možné větší zapojení moderních technologií do vzdělávacího procesu, kdy velká část vysokoškolských studentů již moderní technologie při studiu používá a naprostá většina si bez nich ani studium nedovede představit. Tím by došlo ke zvýšení jejich potencialu a možnému zkvalitnění výuky.

Z pohledu další vědecké činnosti lze doporučit další výzkumnou činnost. Vzhledem k rozsahu tématu, kdy je problematika zkoumána na území celé České republiky, se nabízí možnost dalšího, tentokrát rozsáhlejšího výzkumu. Rovněž lze doporučit výzkum týkající se dílčích částí práce, například závislost na sociálních sítích, který by jistě mohl přinést zajímavé a důležité výsledky.

ZÁVĚR

Práce na téma Moderní technologie a sociální sítě v životě vysokoškolských studentů zhodnotila vztah studentů vysokých škol k moderním technologiím a sociálním sítím.

V teoretické části práce byly vymezeny základní teoretické aspekty, především mladá dospělost, co by období lidského života, kam respondenti spadají, problematika netolismu, sociálních sítí, internetu atd. Tyto aspekty doplňují úvahy o dané problematice, především s ohledem na některé nejasné či diskutabilní pojmy.

Praktická část byla věnována dotazníkovému šetření korespondujícímu s tématem práce, které proběhlo mezi vysokoškolskými studenty. Jeho obsah odpovídal hlavnímu cíli výzkumu, který byl zodpovězen pomocí cílů dílčích, na které navazovaly výzkumné otázky korespondující obsahem. Hlavním cílem bylo zjistit, jakou roli hrají moderní technologie a sociální sítě v životě vysokoškolských studentů.

Na základě dat získaných z dotazníku bylo možné provést jeho rozbor. Po zodpovězení dílčích a především pak hlavního cíle, je možné konstatovat, že moderní technologie a sociální sítě hrají v životě vysokoškolských studentů významnou roli. Zde lze říci, že moderní technologie mají ovšem roli důležitější, kdy i z pohledu názorů respondentů jsou sociální sítě brány jako méně důležité, než moderní technologie. Zajímavým aspektem je i problematika netolismu ve vztahu k získaným datům. Zde lze říci, že ve výzkumném souboru jsou jedinci, kteří mohou naplňovat znaky těžké závislosti na moderních technologiích a sociálních sítích. Je na místě zvážit, zda by neměla být pro tyto účely posílena prevence, s ohledem na možné budoucí rozšíření počtu těchto osob. Závěrem je vhodné doporučit další výzkumnou činnost v rámci této problematiky, neboť jde o problematiku zajímavou a především pak relativně málo zmapovanou. Výsledky další výzkumné činnosti by mohly být dále prospěšné v praxi.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BLINKA, Lukáš. *Online závislosti: jednání jako droga?: online hry, sex a sociální síť: diagnostika závislosti na internetu: prevence a léčba*. Praha: Grada, 2015. Psyché (Grada). ISBN 978-80-210-7975-5.
- [2] Digitální stopa. *Jak na internet* [online]. CZ.NIC, z. s. p. o., 2017 [cit. 2019-03-31]. Dostupné z: <https://www.jaknainternet.cz/page/3651/digitalni-stopa/>
- [3] GREENFIELD, Susan. *Změna myšlení: jak se mění naše mozky pod vlivem digitálních technologií*. 1. vydání. Brno: BizBooks, 2016. ISBN 978-80-265-0450-4.
- [4] KEITH. The History of Social Media: Social Networking Evolution!. *History Cooperative.org* [online]. 2019 [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: <https://historycooperative.org/the-history-of-social-media/>
- [5] KONEČNÝ, Štěpán. *Fenomén lhaní v prostředí internetu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5488-2.
- [6] KOS, Adam. Instagram představil funkci Stories. *DIGIarena.E15.cz* [online]. 2016 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <https://digiarena.e15.cz/instagram-predstavil-funkci-stories>
- [7] KRÁL, Mojmir. *Bezpečný internet: chraňte sebe i svůj počítač*. Praha: Grada Publishing, 2015. Průvodce (Grada). ISBN 978-80-247-5453-6.
- [8] LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 978-80-247-1284-0.
- [9] MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 4., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-736-7574-5.
- [10] PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální síť*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1742-1.
- [11] Počet Čechů na Facebooku stoupl na 5,3 milionu. *České noviny* [online]. 2019 [cit. 2019-03-23]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/pocet-cechu-na-facebooku-stoupl-na-5-3-milionu/1716970>
- [12] Průměrný Čech pracuje 41 hodin týdně. Volný čas tráví u televize, ukázal výzkum. *IRozhlas.cz* [online]. Český rozhlas, 2016 [cit. 2019-04-04]. Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/prumerny-cech-pracuje-41-hodin-tydne-volny-cas-travi-u-televize-ukazal-vyzkum_201606201612_krohackova

- [13] SAK, Petr a Jiří MAREŠ. *Člověk a vzdělání v informační společnosti*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-230-0.
- [14] SCHMIDT, Eric a Jared COHEN. *Nová doba digitální: jak se přetváří budoucnost lidí, národů a obchodu = The new digital age*. Tetčice: Impossible, 2014. ISBN 978-80-87673-04-1.
- [15] ŠEVČÍKOVÁ, Anna. *Děti a dospívající online: vybraná rizika používání internetu*. Praha: Grada, 2014. Psyché. ISBN 978-80-210-7527-6.
- [16] ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, Jitka. *Přehled vývojové psychologie*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. ISBN 80-244-0629-2.
- [17] ŠMAHEL, David. *Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi*. Praha: Triton, 2003. Psychologická setkávání. ISBN 80-7254-360-1.
- [18] Únik dat z Facebooku se týká víc než 2,5 miliónu Evropanů. *Novinky.cz* [online]. 2018 [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/internet-a-pc/468410-unik-dat-z-facebooku-se-tyka-vic-nez-2-5-milionu-evropanu.html>
- [19] *Úžasný svět moderních technologií: jak to funguje?*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2011, 104 s. Jak to funguje?. ISBN 978-80-251-3536-5.
- [20] VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-308-0.
- [21] Závislost na počítačových technologiích - netolismus. *Jakdoskoly.cz: Městská část Praha 6* [online]. Praha 6, 2016 [cit. 2019-03-31]. Dostupné z: <http://www.jakdoskoly.cz/protidrogova-prevence/pocitace/>
- [22] ZLATKOVSKÝ, Michal a Petr KOČÍ. Žebříček českých neověřených článků: dezinformační texty mají nad pravdivými navrch. *IRozhlas.cz* [online]. Český rozhlas, 2016 [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: <https://interaktivni.rozhlas.cz/dezinformace/>
- [23] ZOUNEK, Jiří. *E-learning - jedna z podob učení v moderní společnosti*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 9788021051232.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

aj.	A jiné
apod.	A podobně
atd.	A tak dále
atp.	A tak podobně
CD	Compact disc
Čsú	Český statistický úřad
ČTK	Česká tisková kancelář
DVD	Digital video disc
E-mail	Electronic mail = elektronická pošta
ICQ	I Seek You = komunikační platforma
Messenger	Aplikace Facebook Messenger
Např.	Například
PDA	Personal Digital Assistant = osobní digitální asistent (malý osobní počítač)
resp.	Respektive
tzv.	Takzvaně
USA	Spojené státy americké
WIP	World Internet Project
www.	World Wide Web

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1	37
Graf č. 2	38
Graf č. 3	38
Graf č. 4	39
Graf č. 5	39
Graf č. 6	40
Graf č. 7	41
Graf č. 8	42
Graf č. 9	42
Graf č. 10	43
Graf č. 11	44
Graf č. 12	44
Graf č. 13	45
Graf č. 14	45
Graf č. 15	46
Graf č. 16	47
Graf č. 17	48
Graf č. 18	48
Graf č. 19	49
Graf č. 20	49
Graf č. 21	50
Graf č. 22	52
Graf č. 23	53
Graf č. 24	53
Graf č. 25	54
Graf č. 26	54

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1.....	41
Tabulka č. 2.....	46
Tabulka č. 3.....	55

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Moderní technologie a sociální sítě v životě vysokoškolských studentů

Moderní technologie a sociální sítě v životě vysokoškolských studentů

Dobrý den,

věnujte mi prosím několik minut svého času k vyplnění následujícího dotazníku, který se zaměřuje na moderní technologie a sociální sítě v životě vysokoškolských studentů. Dotazník je podkladem k vypracování mé bakalářské práce na téma „Moderní technologie a sociální sítě v životě vysokoškolských studentů“.

Mockrát Vám děkuji za vyplnění.

1. Pohlaví

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Muž
 Žena

2. Věk

3. Vysokou školu....

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Studuji
 Jsem absolvent

4. Jestli VŠ studujete, jaký ročník?

Nápověda k otázce: *Pokud jste v předchozí otázce zvolili JSEM ABSOLVENT, prosím ZDE zvolte číslo 0.*

5. Vlastníte....

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- PC/Notebook
- Mobil
- Tablet
- Nevlastním žádnou elektroniku
- Jiné zařízení (uvedte)

6. K čemu nejčastěji výše uvedené zařízení používáte?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Surfování na internetu
- Hry
- Práce/Studium
- Jiné (uvedte)...

7. Na kterém zařízení nejčastěji trávíte čas?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- PC
- Mobil
- Tablet
- Nevlastním žádnou elektroniku
- Jiné zařízení (uvedte)...

8. Používáte k technologiím nějaké chytré příslušenství?

Nápověda k otázce: *(Chytré hodinky, bezdrátová sluchátka apod.)*

- Ano (uvedte jaké)...
- Ne

9. Kolik zhruba ročně utratíte za „chytrou“ elektroniku?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Do 1000,- Kč
- 1-5 tisíc Kč
- 10-15 tisíc Kč
- Více než 15 tisíc Kč
- Elektroniku si nekupuji

10. Je pro Vás důležité mít nejnovější model elektronického zařízení?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

11. Obejdete se při svém studiu bez moderních technologií?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano, obejdu se bez moderních technologií
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne, neobejdu se bez moderních technologií

12. Dokázal/a byste si svůj život v současné době představit bez moderních technologií?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano dokázal/a
- Spíše ano
- Nevím, nedokážu posoudit
- Spíše ne
- Ne dokázal/a

13. Znervózňuje Vás, nebo zažíváte nepříjemné pocity, pokud někde není žádné dostupné připojení k internetu?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Je mi to jedno, internet nepoužívám

14. Kolik hodin denně využíváte moderní technologie?

Nápověda k otázce: *(Moderní technologií rozumějte mobil, PC, tablet a různé „chytré“ zařízení a příslušenství).*

- Méně než 2 hodiny denně
- 2 – 4 hodin denně
- 4 – 6 hodin denně
- Více než 6 hodin denně (uveďte přibližně kolik hodin denně)...

15. Využíváte sociální sítě?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano
- Ne

16. Kolik času denně trávíte na sociálních sítích?

Nápověda k otázce: *Doplňte počet hodin*

17. Kterou ze sociálních sítí preferujete?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Facebook
- Instagram
- YouTube
- Twitter
- Jiné (uveďte)...

18. Sdílíte informace s neznámými lidmi? O jaké informace se jedná?

Nápověda k otázce: *Např. škola, vztah (mám/nemám), bydliště, osobní údaje (datum narození, věk, příezdívka), rodinné vztahy apod.*

- Ano sdílím (uveďte jaké)...
- Ne, nesdílím

19. Kde nejvíce sociální sítě a moderní technologie používáte?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Škola
- Práce
- Domov
- Jinde (uveďte)...

20. Trávíte čas na sociálních sítích v práci v době pracovního procesu nebo ve škole v době výuky?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Neustále
- Poměrně často (několikrát denně)
- Občas (několikrát týdně)
- 1x za 14 dní
- Výjimečně
- Nikdy

21. Vyjádřete svou míru souhlasu/nesouhlasu s danými výroky:

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď v každém řádku*

	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
a) Při pořizování moderních technologií se nechávám ovlivnit přáteli.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
b) Sociální sítě a moderní technologie považuji za užitečnou pomůcku.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
c) Udržuji osobní kontakt s člověkem, s nímž jsem se seznámil/a prostřednictvím sociální sítě.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
d) Mám alespoň jednu negativní zkušenost s člověkem, kterého jsem poznal/a prostřednictvím sociální sítě.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
e) Zažil/a jsem na sociální síti situaci, kdy jsem byl/a zesměšňován/a, ponižován/a apod.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
f) Sociální sítě vnímám jako zbytečného požírače času.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
g) Trávím raději čas s přáteli na sociálních sítích než se svou rodinou.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
h) Závidím druhým dokonalý život, který prezentují na sociálních sítích.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
i) Snažím se napodobit přátele na sociálních sítích.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
j) Většinu svého volného času trávím na sociálních sítích.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
k) S rodinou a přáteli raději komunikuji prostřednictvím sociálních sítí a moderních technologií než osobně v přímém kontaktu.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

22. Upřednostňujete navazování kontaktů s druhými lidmi prostřednictvím sociálních sítí?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

23. Proč upřednostňujete tuto možnost seznámení před osobním kontaktem?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Menší zábrany (stydlivost, odpoutání se, pohodlnější způsob, apod.)
- Více času na odpověď
- Rychlost seznámení
- Raději preferuji seznámení tváří v tvář
- Jiné (uvedte)...

24. Kolik zhruba máte přátel (sledovatelů) na Vámi nejpoužívanější sociální síti?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- 1-100
- 100-300
- 300-500
- Více (uvedte) cca...

25. Utíkáte někdy do virtuálního světa před reálným životem?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

26. Označil/a byste se subjektivně za závislou osobu na sociální síti?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Rozhodně Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne

27. Trávíte čas na mobilním zařízení/na sociálních sítích během schůzky s přáteli (ve společnosti)?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano vždy, když někde s někým jsem
- Párkrát se podívám (při nějaké příležitosti), ale nezasahuje to nijak do komunikace s dotyčným/i
- Víceméně ne
- Rozhodně ne, považuji to za neslušné

28. Vymluvil/a jste se někdy přátelům ze schůzky kvůli internetu/sociálním sítím, dopisování si s někým, sledování videí, hraním her apod?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano, dělám to pravidelně
- Párkrát jsem se vymluvil/a
- Nevymlouvám se

29. Víte o někom ve Vaší věkové kategorii, kdo nemá účet na žádné sociální síti?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano (uvedte počet lidí)...
- Ne

30. Pokud takovou osobu znáte nebo kdybyste takovou osobu znal/a, hodnotil/a byste ji jako:

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Asociální a divnou
- Přátelskou a společenskou
- Jinak (doplňte)...

Mockrát Vám děkuji :-)